ATEITIS

SAUSIS — JANUARY 1984 VOL. LXXIV No. 1

Alp 1786
Nr. 1-10

ATEITIS No. 1

ATEITININKŲ FEDERACIJOS LEIDŽIAMAS KATALIKIŠKOS-LIETUVIŠKOS ORIENTACIJOS MĖNESINIS ŽURNALAS SAUSIS – JANUARY 1984 VOL. LXXIV

Žiemos lopšinė — Bernardas Brazdžionis 1
Gyvosios Dvasios sąjūdis ir ateitininkai — kun. dr. Valdemaras Cukuras 2
Žiema lietuvių poezijoje: 6
Žiemos naktis — Maironis 6
Mano žiemos — Eugenijus Matuzevičius 6
Kai šviečia sniegas — Janina Degutytė 7
Žiemos keliu — Antanas Jasmantas 7
Žiema Antakalnyje — Kazys Bradūnas 7
Šiaurė — Henrikas Nagys 7
Maldų dienos už Lietuvą — kun. Kazimieras Pugevičius 8
Lietuvių išeivių įtaka užsienio politikoj — Viktoras Nakas 9
Dr. Damušio pranešimas apie A-kų Tar. veiklą 15
Sveikinimai ir prašymai: Fed. vadas dr. K. Pemkus, kun. dr. K. Trimakas, Stasė Petersonienė 18
Lietuvio turtas — gimtoji kalba — Birutė Tamulynaitė 19
O kas tėvynėje? 19
Ateitininkų Federacijos veiklos apžvalga — Jonas Vaitkus 20
Naujai vadovybei AF vairą perduodant — dr. Danutė Saliklytė 23
Veikla (V.M., Tomas Skrupskelis, Janina Udrienė, B. Bublienė, Ginta Palubinskaitė, Gailė Radvenytė, Nata Zarankaitė, J. S.) 25
Trumpai 36

Šį numerį redagavo S. Petersonienė. Išdėstė A. Pemkus, L. Palubinskas
Nuotraukos: Jono Kuprio (4, 11, 14, 15, 16, 17, 22, 24, 23), A. Gilvydžio (25), R. Pauliokio (26, 27, 28, 29), J. Račkausko (32-34).

VYRIAUSIA REDAKTORĖ: Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632, USA. Tel.: (312) 847-1693

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Rima Janulevičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Linas Palubinskas, Raminta Pemkutė, Arūnas Pemkus, Darius Polikaitis, Birutė Tamulynaitė, Arvydas Žygas.

TECHNIKINIS REDAKTORIUS: Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel.: (312) 434-2243.

Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1984 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Žiemos lopšinė

Giliam sniege paskendę miega girios,
sodybų obelys, klevai ir ąžuolai,
giliam sapne ir tu, tarytum mirus,
manoji žeme, nutilai...

Po baltu nuometu, kaip nuotakos, pušelės,
po baltu nuometu senoji Šatrija,
bet ryto aušrą kai pažadins Paukščių Kelias,
Manoji žemė žengs su ja.

Miegokit, obelys, miegokit lygios lankos,
aukšti milžinkapiai, miegokit po sniegu,
ir kol sūnaus — pavasario tave pažadins rankos,
o žeme — motina, miegok.

Tegu tavuos sapnuos dienos gyvybė bręsta
ir amžiaus žygių eisena jauna...
Miegok tu po sniegu, budėk žvaigždynų raštuos,
o žeme — motina mana.

Bernardas Brazdžionis

Gyvosios Dvasios sąjūdis ir ateitininkai

Kun. dr. Valdemaras Cukuras

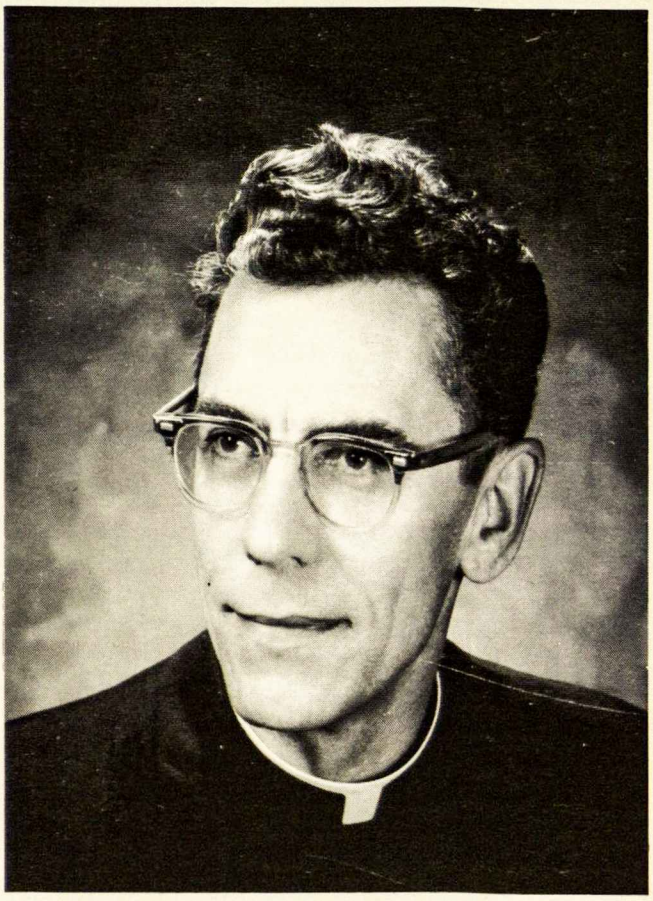

Kun. dr. V. Cukuras

Žengiant per 1984 m. slenkstį, mus iš visų pusių pasitiko gąsdinantys balsai, perspėjimai. Groteskinėse TV programose rodomi sunaikinimo vaizdai bombardavo mūsų vaizduotę ir kėlė paniką... Gal ne vienam ir iš mūsų perbėgdavo per galvą klausimas: ar gi iš tikro mes jau priartėjom prie „1984“, nejaugi George Orwell satyrinė šituo keturženkliu pavadintoji novelė ir josios grubi pranašystė taps tikrove? Laimei, blaivesnieji protai ir sveikas konkrečios realybės pajautimas įstengė nuraminti ir sustabdyti jau pradėjusią plėstis neurozę.

Kokios mintys, kokie nusiteikimai turėtų užvaldyti didžiąją ateitininkų šeimą? Ateitininkijos sąjūdis, pradėdamas savo veiklos 74-tuosius metus ir gyvai įsijungdamas į lietuvių tautos sūnaus šv. Kazimiero jubiliejinių metų šventimą, turi progą kaip tik šiais metais, garsiau negu bet kada, skelbti: neleiskime, kad tas nusivylusio britų rašytojo (tikroji jo pavardė Eric Arthur Blair) galbūt pripuolamai ir žaismingai pasirinktasis skaičius „1984“ mus užhipnotizuotų ir paralyžuotų. Mes tikime į žmogų, kuris nėra tiktai likimo nešama plunksnelė, bet savy nešioja įžiebtą dieviškąjį pradą. Pasauiis mums nėra vien tik nuostabiai komplikuotas įvairiausių medžiagų suriestas kamuolys, riedantis į prarają. *Nebėkime į savosios fantazijos greitosiomis pagamintas slėptuves, pasyviai laukdami neišvengiamojo galo...* Ateitininkija, beveik per tris ketvirčius šimtmečio nešiojusi Kristaus pažadą ir juo visa būtybe gyvendama, turėtų būti vienu iš aiškiausių ir įtikinančių balsų, kurie ne tiktai savajai tautai, bet ir visai savo aplinkai, skelbia VILTĮ ir PASITIKĖJIMĄ gėrio pergale. Nors ir skamba per daug iškilmingai ir retoriškai šis pareiškimas, bet ateitininkų sąjūdžio turtinga istorija, patirties gelmė ir plotis duoda mums drąsos iš jojo narių laukti daug vaisingų laimėjimų.

Kad neliktume vien tik abstrakcijose, siūlau pirmoje eilėje patiems ateitininkams-kėms, pirmuosius žingsnius jau nuėjusiems šiais metais, pažvelgti į save, į tą paveldėtą turtą, išugdytą ir subrandintą šio sąjūdžio steigėjų, pirmūnų ir iškiliųjų asmenų, kurių vardai, lyg žiburėliai, yra nusagstę ateitininkijos istoriją. Pasidžiaukime ir pasisemkime sau naujos energijos iš šito turto. Neužmirškime, kad šitas turtas — tai nėra muziejuose ar bibliotekose užkonservuotas lobis, bet gyvas kilniausių žmogiškųjų vertybių iždas, iš kurio palūkanų jaunesnioji, brėstančioji ateitininkų karta galėtų nuolat save pamaitinti, pasipildyti.

Tačiau negaiškime per ilgai besižvalgydami į turtingais laimėjimais papuoštą nueitąjį ateitininkijos kelią. Ateitininkų sąjūdžio esminė žymė —

... negaiškime per ilgai besižvalgydami į turtingais laimėjimais papuoštą nueitąjį ateitininkijos kelią. Ateitininkų sąjūdžio esminė žymė — kreipti žvilgsnį ir visom jėgom veržtis į ateitį.

... pozityvus, skaidrus ir plačios dvasios žvilgsnis į visus, nežiūrint kokių pažiūrų jie būtų, neturėtų reikšti savojo individualumo išsižadėjimo, savojo idealo kompromiso. Gyvoji Dvasia ateitininkui šiuose, kartais gana komplikuotuose santykiuose su kitais idealais gyvenančiais, neleis pasimesti, bet, priešingai — praskleis platesnius horizontus, kur dar skaidriau sužibės „Visa Atnaujinti Kristuje“ idealo šviesa.

kreipti žvilgsnį ir visom jėgom veržtis į ateitį. Jeigu praeity, ypač pirmaisiais savo gyvavimo dešimtmečiais, ateitininkija pabrėždavo kovos reikalą, nes juk reikėjo apsaugoti, išlaikyti ir apginti nuo iš visų pusių gresiančių pavojų tą dar silpnutę kūrėjų įžiebtą idealų kibirkštį (ar nepamenam kaip šitokioj atmosferoj spontaniškai pasiūlyta ir priimta pakeisti vieną ateitininkų himno originalo eilutę, įvedant stipresnį žodį „kovoti“?) tai dabar jau yra pribrendęs laikas įsiklausyti ir giliau permąstyti tai, ką siūlė prieš savo perankstyvą mirtį šviesios atminties *prof. Stasys Šalkauskis.* Jis, visu savo asmeniu suaugęs ir gyvenęs ateitininkų idealais, išreikštais šūkiu „Visa Atnaujinti Kristuje“, intuityviai pramatė, kad, norint išlaikyti ir vis plėtoti gyvą, jaunatvišką ir kūrybingą ateitininkijos dvasią, būtina pačioje ateitininkijoje įgyvendinti *GYVOSIOS DVASIOS sąjūdį.* Kas gi yra toji gyvoji dvasia, kaip ją suprato mūsų profesorius Stasys Šalkauskis, taiklus filosofinių aptarčių kūrėjas ir puoselėtojas. Jis tai aptarė, sakydamas, kad Gyvoji Dvasia — tai „sielos degimas idealo akivaizdoje“. Čia ir glūdi, mano manymu, tos šaknys, kurios turėtų maitinti visų ateitininkų gyvybę ir apspręsti bei pagrįsti jų veiklos prasmę ir nurodyti būsimosios veiklos gaires. Ateitininkas, degdamas savųjų idealų akivaizdoje, yra pašauktas šiais laikais tapti dieviškosios VILTIES nešėju — pirmoje eilėje savo tautiečių tarpe, bet tuo pačiu spinduliuoti savo idealų šviesa ir į visą savąją aplinką.

Ko šis Gyvosios Dvasios sąjūdis lauktų iš kiekvieno ateitininko, ateitininkės? Pabandykime į save pažiūrėti iš simbolinio taško. Ateitininkas-kė turėtų save matyti dviejų linijų susikryžiavime, lyg centre, kur susikerta mūsų gyvenimo horizontalinė ir vertikalinė linijos. Horizontalinė ateitininko gyvenimo linkmė, Gyvosios Dvasios gaivinama, nuolat jį ragintų, įpareigotų eiti į kuo plačiausias sritis, įsilieti į visą žmogiškosios kūrybos spektrą, išugdyti ir tobulinti Dievo duotuosius gabumus ir visom išgalėm siekti profesinio iškilumo (excellence). Nė viena žmogiškosios veiklos sritis neturėtų būti ateitininkui svetima, gyvoji dvasia neleis jam sustingti rutinoje, bet skatins iniciatyvą, palaikys kūrybinį užsidegimą.

Santykiuose su kitais žmonėmis ateitininkas šiame horizontaliniame lauke privalėtų išsiugdyti gerai suprastą *ekumeninę dvasią,* būtent džiaugsmingą atvirumą, nuoširdų draugiškumą ir supratimą visiems, tačiau pasiliekant ištikimu savo pagrindiniam siekiui. Toksai pozityvus, skaidrus ir plačios dvasios žvilgis į visus, nežiūrint kokių pažiūrų jie būtų, neturėtų reikšti savojo individualumo išsižadėjimo, savojo idealo kompromiso. Gyvoji Dvasia ateitininkui šiuose, kartais gana komplikuotuose santykiuose su kitais idealais gyvenančiais, neleis pasimesti, bet, priešingai — praskleis platesnius horizontus, kur dar skaidriau sužibės „Visa Atnaujinti Kristuje“ idealo šviesa. Norėdamas dar šiek tiek paryškinti čia iškeltą mintį, bandysiu tai pailiustruoti dviem pavyzdžiais. Pirmas — patirtis, kopiant į aukštą ir labai pavojingą kalną. Dauguma gerai pažįstam arba paveiksluose matėm Matterhorn kalną Alpėse. Visais laikais šis kalnas viliojo į jo viršūnę kopti šimtus alpinistų. Visi norėjo surasti patį sėkmingiausią kelią į to kalno viršūnę. Vieni noriai pasinaudoja jau išbandytais keliais, pasitikėdami veteranų kopėjų patarimais, kiti, drąsesnieji, tyčia ieško kuo pavojingesnio kelio. Visų tikslas — pasiekti viršūnę. Ateitininkai turi jau ilgametę patirtį kopimui į nemažiau pavojingą paskirtį — siekti pačios viršūnės — to Omegos taško, kuris jiems yra *gyvasis Kristus.* Tačiau, jei palipėję ir pasidairę į visas puses ir pastebėję, kad kažkur, kitoje to paties kalno papėdėje grupė drąsuolių pradeda taip pat kopti ir tikrai nuoširdžiai yra susižavėję ta pačia Šviesa kalno viršūnėje, ateitininkai — Gyvosios Dvasios įkvėpti ir palaikomi — neturėtų aniems pavydėti, bet, priešingai, matydami kaip aniems sunku, neturint patyrusio vadovo turėtų jiems padėti ir net padrąsinti. Jeigu pastebėtų, kad juos nuo mūsų skiria ne praraja, bet tik status uolos gabalas, reikėtų pakviesti, ar nenorėtų prie mūsų prisidėti... Mes turime užtenkamai maisto, aprangos rezervų, mielai galime pasidalinti.

Ateitininkų Tarybos posėdis, Ateitininkų namuose, 1983 metais gruodžio 26 d.

Antras pavyzdys — simfoninio koncerto proga. Pasaulinio garso orkestras netrukus duos Beethoveno 9-tąją simfoniją. Skuba, renkasi pro visas duris iš įvairių vietų atvykę žmonės. Susidarė proga keliolikai ateitininkų, muzikos entuziastų, gauti bilietų, ir visi autobusu atvyksta ir pasirenka vieną akustiškai geriausių salės vietų. Aišku, jie pastebi netoliese kitose salės vietose jau susėdusius įvairių įvairiausius žmones, dalį pažįstamų, matytų kitos ideologijos rengiamose paskaitose. Nėra laiko apie visa tai galvoti. Šviesos pritemsta ir prasideda nuostabių garsų tvanas. Pamažu įtraukiami į šitą užburiantį melodijų krioklį visi. Susilieja viskas į vieną didį išgyvenimą, o kai nuaidi Šilerio odės džiaugsmui ir gyvybei paskutinieji garsai, visa salė yra vienas didis susižavėjimas. Nejučiomis atsistoji ir ploji kartu su visais — kažkas paslaptingo sujungė visus į vieną neapsakomą išgyvenimą. Šitoks dvasios išsiskleidimas žymi kiekvieną, kuris sugeba gyventi Gyvosios Dvasios gyvenimu. Ateitininkams, augant „degimu savųjų idealų akivaizdoje“ ir plečiant savuosius horizontus, jau niekas negalės primesti apkaltinimo, kad jie esą tik siauros ideologijos fanatikai, įsivaizduoją, kad tik jiems priklauso religinės praktikos monopolis, kad jie save laiką tarsi kokiu „elitų klubu“ ir t.t. Gyvąja Dvasia gyvenąs ir dinamiškai horizontaline linkme išsiskleidžiąs ateitininkas-kė yra iškalbingiausias šitokio pikto užmetimo paneigėjas. Tiesa, praeity mes ne kartą girdėjome, kad mūsų sąjūdžio vadai ir aktyviausi darbuotojai pabrėždavo žodžius „ideologija“, „elitas“. Tai, be abejonės, buvo veiksminga pedagoginė priemonė, skatinanti augti, tobulėti, likti ištikimais. Šiandien šie žodžiai, deja, yra praradę pirmykščią gilesnę prasmę ir neretai panaudojami negatyvine prasme: kaip dvasinio siaurumo, užsidarymo, atsiskyrimo nuo platesnės bendrijos metaforos. Iš viso, *Gyvąja Dvasia gyvenąs žmogus turėtų vengti vartoti „išvargintų“ ištuštėjusių frazių, šabloniškų išsireiškimų.* Jie tik stabdo natūralų kūrybinės dvasios išsiskleidimą ir džiaugsmingą, jaunatvišką veržimąsi pirmyn, į aukštumas, į kalno viršūnę. Būtų didelis laimėjimas, jei ateitininkija, nuolat save atsinaujindama, nuskaidrindama, savo horizontalinėje veikloje panašėtų į galingą, plačią srovę — lyg mūsų Nemuną, kuris, švelniai rinkdamas ir prie savęs glausdamas visus didesnius ar mažesnius intakus, ramiai, užtikrinančiai ir sykiu žavingai neštų savo vandenis į Baltiją, į galutinį savo tikslą: viską sujungti, suvienyti ir ATNAUJINTI KRISTUJE.

Vertikalinė ateitininkiškojo gyvenimo linkmė pirmoje eilėje nusako šio sąjūdžio pastangas paruošti derlingą dirvą augti, brėsti ir visapusiškai atsiskleisti brandžioms asmenybėms. Ateitininkų istorija yra labai turtinga laimėjimais ypač šioje srityje. Jai rūpėjo, kad lietuvių tautoje išaugtų tikrai taurios asmenybės, pasižyminčios didžiųjų krikščioniškųjų vertybių įgyvendinimu. Vertikalinė ateitininko dimensija intymiai jį riša su Kristumi. Kristus ateitininkui yra tokia realybė, kurios niekas negalės atstoti. Visas jo gyvenimas yra lyg inkaras, įtvirtintas Kristuje. Kristus jam ne vien tiesa, bet patsai jo gyvenimas, pažymėtas meile. Gyvosios Dvasios sąjūdžio pirmasis skelbėjas prof. St. Šalkauskis kaip tik ir turėjo šią vertikalinę dimensiją galvoje.

Tik giliu asmenybės išvystymu ir atskleidimu bus galima drąsiau skleistis visu horizontu ir atlikti savąją misiją. Kad tai nėra vien tik idealistiškas sapnas, bet gryniausioji tikrovė, mums labai iškalbingai byloja Katalikų Bažnyčios Kronikos puslapiai, kurie liudija apie nepaprastą drąsą tėvynėje išpažįstant tikėjimą — ne vien tik kunigų, vienuolių, inteligentų, kaimo gyvenotojų, bet ir mažų pradžios mokyklos vaikų. Nuostabu ir tai, kad visi jie, ir tie suimtieji ir ištremtieji toliman Sibiran ir jaunuoliai, vaikučiai ir močiutės ir seneliai, kurie tiesiog didvyriškai neša prievartos jungą, spindi nepaprastu tikėjimu. *Niekas ten savęs nelaiko didvyriais, niekas net iš tolo nepagavoja, kad jų išpažinimas ar pareiškimai yra išskirtinai didvyriški.* Ne, jie mums kartoja, kad dabar visa Lietuva yra lyg sužeistas kūnas, atvira žaizda, prie kurios kiekvienas privalo kantriai, su pasitikėjimu ir užjaučiančia meile budėti. Paskutiniame ATEITIES numery (1983 m. spalio mėn.) randame pabertų eilę nuoširdžių pasisakymų kaip tik tų jaunų žmonių, kurie yra arčiau, negu bet kas kitas, prie to sužeisto tautos kūno. Būdinga ir mums laisvės kraštuose gyvenantiems iškalbingai skambanti tame pačiame numery paskelbto jauno, Sibiro kalėjime tebekenčiančio, Juliaus Sasnausko laiško pabaiga, kur jis kaip tik ir sako"... didvyriškume nereikia nei vėliavų, nei būgnų dundėjimo, nei trimitų. Galbūt žygdarbis jūsų laukia ten, kur pasižiūrėti tik pilka kasdienybė... Auka, net pati mažiausia, paruoš ir sutaurins jūsų jaunystę..." Ar tai nėra liudijimas, kad ne tik šiame kilniame jaunuolyje, bet ir nesuskaitomose drąsuolių gretose jau veikia Gyvoji Dvasia? Vertikalinėje linkmėje tad ateitininkai šitos Dvasios poveikyje įstengs subręsti tiek, kad galėtų liudyti tiesą — tikrąją Kristaus paskelbtąją tiesą. Gyvoji Dvasia suteiks jėgos išlikti ištikimais saviesiems idealams, Gyvoji Dvasia — vienintelė, kuri gali įtvirtinti mūsų gyvenimo vertikalinę dimensiją, tuo būdu užtikrinant pusiausvyrą ir užtikrinant nuolatinį ryšį su mūsojo gyvenimo gelmėse verdančiu šaltiniu — pačiu Kristumi, kuris yra ir mūsų asmeninio atsinaujinimo ir viso pasaulio atsinaujinimo Širdis.

Mes esame savojo laiko vaikai. Tačiau mes nenorime pasiduoti įtraukiami į tą pasaulio pabaigą, visišką atominį susinaikinimą skelbiančiųjų pesimistų minią. Mums, tikintiesiems, laikas — tai ne tas aklas, neišvengiamas, vis besikartojantis, viską praryjantis graikų mitologijos *Chronos*. Mums, ateitininkijai, laikas yra Dievo duotasis palaimos momentas, kurį pirmieji krikščionys pavadino graikiškai *Kairos*. Mums, pasiryžusiems gyventi Gyvąja Dvasia, kurios neišsenkamas šaltinis yra mūsų Atpirkėjas — Kristus, yra kaip tik tas asmeniškai užangažuojantis mums duotasis ir nepakartojamasis *Kairos*. Todėl mūsų negąsdina mitiškas keturženklis „1984" su savaisiais fantastiniais „pranašavimais". Mūsų mintis ir širdį ypatingu būdu kelia ir guodžia ir tai, kad šių metų mums duotasis KAIROS yra mūsų šventojo karalaičio Kazimiero asmens vertybių grožio nudažytas metas. Mes, „degdami idealo akivaizdoje", turime kažką daugiau — mes pergyvename šiuos ir visus kitus metus, kuriuos mums bus leista išgyventi, kaip dovaną, kuri mus palaimina ir sykiu įpareigoja. Mes įstengsime pateisinti į mus dedamas viltis ir patys niekad neprarasime drąsos eiti į ateitį. Prisiminkime vieno iš pačių pirmųjų ateitininkų, prel. Adomo Jakšto-Dambrausko posakį, kuris po jo mirties buvo įrašytas jo antkapyje: „Mes ne savo ugnimi žėruojam, mes ne sau aplinkui šviesą liejam". Kad tai jau yra beveik kasdieninė lietuvių tautos ištikimųjų sūnų ir dukterų gyvenimo realybė, mes jau žinom. Ar mes išdrįsime ir leisime, kad Gyvosios Dvasios sąjūdis ir mus įtrauktų į savo palaimingąjį sūkurį, priklausys nuo to, kaip mes šiais, 1984 metais, atsakysime į mums paties Kūrėjo duotąją dovaną — mūsų KAIROS.

Mums, pasiryžusiems gyventi Gyvąja Dvasia, kurios neišsenkamas šaltinis yra mūsų Atpirkėjas — Kristus, yra kaip tik tas asmeniškai užangažuojantis mums duotasis ir nepakartojamasis *Kairos*. Todėl mūsų negąsdina mitiškas keturženklis „1984" su savaisiais fantastiniais „pranašavimais".

Žiema lietuvių poezijoje

Mano žiemos

Mano baltosios žiemos!
Jus atneša, nuneša metai ir vėjai...
Jūs užpustot laukus
Ir žodžius,
Išbarstytus rugpiūčio takuos.
Jūs apklojat šaltąja tyla
Ir šaknis,
Ir pasėtąjį grūdą,
Ir numirusių lapų kapus.
Jūs — kupinos visad laukimo
Ir ilgiausių naktų,
Ir sunkiausių minčių — —

Vis dažniau man vaidenas:
Jūs primenat ribą,
Kur baigias
Būtis
Ir plakimas širdies,
Ir daina...
O gal ne. O gal esate jūs tik riba,
Kurią peržengti reikia —
Iš rudens
Į pavasario saulę.

1969

Eugenijus Matuzevičius

Žiemos naktis

Ir kas do naktis! Dega žvaigždės aukštai.
Bemirkčioja tartum akutės;
Iš užgirio pilnas mėnulis antai
Įspindo į langą grinčutės.
Šarmotas rytys nebeblaško sniegų,
Tik kvapą užimdamas spaudžia
Ar pirštais gudriais ant grinčutės langų
Žvaigždelėmis verpalą audžia.
O taip neseniai vertė pusnį žiemys
Ir kaukė kaip liūtas užklydęs;
Iš girios pagrįždams, kraupus įnamys
Žegnojos, jo rūstį išvydęs.
Bet priešais — rytys, ir žiemys atsargus.
Giliai įsikasęs į sniegą,
Per sieksnį į žemę suleido nagus
Ir tartum lokys sau bemiega.
Gražumas dangaus! Tarp žvaigždžių įsikirtę
Septyni antai šienpiūviai!
Aukščiau dar šviesiau, Grigo ratai apvirtę
Ant kelio, išgrįsto blaiviai.
O kelias žvaigždžių milijonais nušviestas:
Kur žiūri, vis žydros akelės;
Kaip juosta per apvalų dangų ištiestas —
Tai Paukščių vadinamas kelias.
Aplinkui nei balso! Tiktai vargdieniai —
Bekyšo iš pusnių eglytės;
Tik kartais nuo beržo šarmos garbiniai
Nukrinta kaip lapas nuvytęs.
Tik pusnys aplinkui ir žvilga, ir spindi;
Tik spengia kas kartą skaudžiau...
Girdėtis!.. Iš tolo lyg skambalas dindi
Ir, rodos, kas kartą arčiau.

Maironis

Kai šviečia sniegas

Juodos eglės laiko taip lengvai.
baltą žiemos dangų — —
O man dar linksma, kad šviečia sniegas.
O aš dar jaučiu duonos skonį.

Dar moku klausytis bičių, lietaus ir žolės...
Ir pakelti — staiga atsivėrusią tuštumą...

Dar smogia abejingumas.
Dar botagu kerta melas.
Dar negaliu miegot, kai už sienos verkia.

Vis dar nustembu,
šarmotam lange
briedžius ir paparčius atpažinus...
Tik negaliu įprasti,
kai peržengia žmogų kaip slenkstį...

Janina Degutytė

Žiemos keliu

Jau ima snyguriuot. Žirgelį kinkom.
Kelių keliai, tie linadrobiai!
Skarelėm pūko apsigobę,
Medeliai meldžiasi aplinkui.
Jau ima snyguriuot. Žirgelį kinkom.

Sniegulės pinasi. Varpeliai šaukias.
Kaip dūmas lygumos bekraštės!
Važelis gieda margaraštis
Šarmotoj lygumoj palaukės.
Sniegulės pinasi. Varpeliai šaukias.

Sudėki vadeles! Pradingo kelias.
Žiema kaip nuotaka pakilo!
Jungtuvių nuometu pridengus šilą,
Pėdelę gaubia po pėdelės.
Sudėki vadeles! Pradingo kelias.

Jau dingo kelias. Dingsim šitam šoky
Ir mes — du sniego gniužulėliai.
Laukuose vėjai pasikėlė,
Ir naujo kelio neieškoki!
Visi pradingsime sniegulių šoky.

Antanas Jasmantas

Žiema Antakalny

Miškai ten Antakalnio miega
Ramybėje sapno žiemos,
Aušra kloja kilimą sniego
Takely namų mylimos.

Tyliais, nebegirdimais žingsniais
Šventoj, stebuklingoj šaly
Pirmąsias tau pėdas praminsiu
Į kalnus, į slėnius toli,

Toli, kur nenulekia aidas,
Tik snaigė skaisti nusileidus
Be balso ant rankų suduš,

Kur girių slaptingoj slėpynėj
Nemiega gyvasai šaltinis —
Vis teka ir tirpdo ledus.

Kazys Bradūnas

Šiaurė

Šiaurėje miega mano miškų medkirčiai
po pusnynų puriais patalais.
Pūgos ūbauja jiems lopšinę nakčia.

Šiaurėje miega mano marių žvejai
po skaidria, kaip stiklas, ledo pluta.
Plazda jiems akinanti burių drobė danguje.

Šiaurėje miega mano žemės artojai
po kietu, kaip suomių titnagas, gruodu.
Šnara kruša kaip grūdai pilami į aruodą.

Šiaurėj su savo svajonėm, žvaigždėm ir vėjais
miega mano seserys, broliai poetai.
Miega ir klausosi amžino žemės kraujo tekėjimo.

Šiaurėje miega visų eilėraščių žodžiai
ir pirmo pavasario potvynio laukia,
kad galėtų pabust ir pakilti kartu su paukščiais.

Henrikas Nagys

Maldų dienos už Lietuvą

Mieli Broliai ir Sesės Kristuje!

1983 rugpjūčio mėn. Lurde popiežius Jonas Paulius II pavedė Marijos globai persekiojamus tikinčiuosius.

Savo pamoksle popiežius sakė: „... Yra viena ypatinga dvasinė problema, į kurią nukreipsime savo dėmesį ir maldą — naudai tų, kurie kenčia už savo tikėjimą...

„Šiandien šalia kalėjimo, koncentracijos stovyklų, režimo lagerių ir tremties yra ir kitų mažiau žinomų bei pastebimų pabaudų: ne žiauri mirtis... kalėjimuose ar stovyklose, bet socialinė diskriminacija ar nuolatinis asmeninės laisvės suvaržymas...

„Šiandien yra šimtų šimtai tūkstančių tikėjimo liudytojų, kurie yra per dažnai viešosios nuomonės ignoruojami bei užmirštami...“

Kviečiame Jus bei Jūsų parapiją, vienuolyną, organizacijas jungtis su lietuviais ir kitataučiais visame pasaulyje vieningoje maldoje už Lietuvą.

Kiekviena parapija, vienuolija, institucija, organizacija turi sau skirtą maldos dieną, kuri pažymėta Religinės Šalpos maldos kalendoriuje. Ateitininkams:

KOVAS

2 P Ateitininkų Federacija, *Washington*
3 Š Ateitininkų Sendraugių S-ga, Los Angeles
4 S ŠV. KAZIMIERO, LIETUVOS GLOBĖJO ŠVENTĖ — *Visi meldžiasi*

5 P Studentų Ateitininkų sąjunga, *Washington*
6 A Moksleivių Ateitininkų s-ga, *Chicago*
7 T Jaunesniųjų Ateitininkų sambūris, *Chicago*
8 K Ateitininkai, *Adelaidė, Australija*
9 P Ateitininkai, *Baltimore*
10 Š Ateitininkai, *Brockton*
11 S Šv. Kazimiero parapija, *London, Anglija*
12 P Ateitininkai, *Boston*
13 A Ateitininkai, *Hartford*
14 T Ateitininkai, *Chicago*
15 K Ateitininkai, *Cicero*
16 P Ateitininkai, *Cleveland*
17 Š Ateitininkai, *Detroit*
20 A Ateitininkai, *Lemont*
21 T Ateitininkai, *Los Angeles*
22 K. Ateitininkai, *Montreal, Kanada*
23 P Ateitininkai, *New York*
24 Š Ateitininkai, *Philadelphia*
27 A Ateitininkai, *Rochester*
28 T Ateitininkai, *Sao Paulo, Brazilija*
29 K Ateitininkai, *Hamilton, Kanada*
30 P Ateitininkai, Toronto, *Kanada*
31 Š Ateitininkai, *Vokietija*

BALANDIS

2 P Ateitininkai, *Washington*
3 A Ateitininkai, *Worcester*

Malonėkite tą dieną, arba arčiausia proga, paskelbti maldos dieną už Lietuvą, organizuojant specialias ta intencija pamaldas. Maldos kalendoriuje rasite vieną tokių pamaldų formulę. Tokių kalendorių, kiek norite, galite gauti iš Religinės Šalpos.

Garbė Kristui!

Kun. Kazimieras Pugevičius
Reikalų vedėjas

Lietuvių išeivių įtaka užsienio politikoj:

DABARTIS IR ATEITIS

Viktoras Nakas

Kiek ir kokios įtakos išeivijos lietuviai gali turėti užsienio politikoj? Klausimas paprastas, bet atsakymas kur kas sudėtingesnis, nes kalbama apie tai, kas gali būti, ne kas yra. Potencialą tiksliai apibrėžti, nustatyti jo ribas, nelengva, gal net neįmanoma. Lengviau aptarti, kiek ir kokios įtakos išeivijos lietuviai dabar turi užsienio politikoj. Tačiau vargiai ar tokio aptarimo išvados susilauktų visuotinio pritarimo. Įtaka yra sunkiai matuojamas dalykas, o, be to, tikslių duomenų (angliškai „Hard data") apie lietuvių įtaką niekas neapsiima sistemingai rinkti. Kur trūksta duomenų, spragas reikia užpildyti subjektyviom prielaidom ir asmeniška patirtimi. Kadangi kiekvieno patirtis unikali, žmonių išvados apie lietuvių turimą įtaką bus įvairios, skirtingos net prieštaraujančios. Tad negaliu užtikrinti, kad daugumas iš Jūsų sutiks su mano analize ar mano išvadom. Užtat pasistengsiu savo prielaidas kiek galint pagrįsti konkrečiais pavyzdžiais bei faktais.

Norėdami daryti įtaką užsienio politikoj, kurios tikslas būtų Lietuvai iškovoti savo tautines bei kitas teises, išeivijos lietuviai gali pasirinkti vieną ar kitą iš keturių pagrindinių veiklos būdų. Pažiūrėkime į kiekvieną būdą atskirai ir atsakykime į du klausimus: Kiek lietuviai tais veiklos būdais ligi šiol pasinaudojo? Kiek lietuviai tais veiklos būdais turėtų i. toliau naudotis?

Pirmas galimas veiklos būdas yra teroro vartojimas.

Palestiniečių ir armėnų kampanijos prieš žydus ir turkus yra tokios veiklos pavyzdžiai. Pasirinkę tokį veiklos metodą, lietuviai vykdytų puolimus prieš Sovietų Sąjungos atstovus, jų įstaigas bei institucijas. Ligi šiolei išeivija to metodo visiškai atsisakė ir net apie jį nekalba. Mano nuomone, visai teisingai pasielgta. Teroro veiklos metodą iškeliu ne todėl, kad jam pritarčiau ir siūlyčiau išeivijai pasisavinti, o dėl to, kad jis nepaneigiamai yra vienas iš būdų, kuriuo įvairios grupės bando daryti įtaką valstybių vidaus ar užsienio politikoj. Jis yra atmestinas dėl dviejų priežasčių. Pirma, teroro vartojimas pažeidžia civilizuoto pasaulio moralinius dėsnius. Jis tuo labiau smerktinas, kad dažnai teroro aukos yra nekalti asmenys. Antra, teroras yra atmestinas ir iš grynai pragmatinės pusės. Ką armėnai yra laimėję iš puolimų prieš turkų diplomatus bei įvairių tautybių civilius? Ar Palestinos išvadavimo organizacija (PLO) savo bekompromisiniu nusistatymu ir puolimais prieš civilius yra iškovojusi nepriklausomybę ar net autonomiją savo tautai? Antra vertus, teroro vartojimas ne visur ir ne visada yra neveiksmingas, bet į šią prielaidą nebesigilinsiu, nes neabejoju, kad mūsų išeivijai, taipogi ir kitų tautų išeivijoms, jis netinka.

Antras galimas veiklos būdas yra civilinis nepaklusnumas.

Tai yra sąmoningas, taikus valdžios įstatymų pažeidinėjimas turint tikslą paveikti valdžios, viešosios opinijos ar abiejų kartu nusistatymą kokiu nors opiu klausimu. Tokios veiklos pavyzdžių turime nemaža: segregacijos įstatymų pažeidimo kampaniją, kurią vykdė Amerikos juodukai šeštajam dešimtmetyje; jaunimo šaukimui į kariuomenę kortelių (angliškai „Draft cards") demonstratyvus deginimas, protestuojant prieš Amerikos rolę Vietnamo kare septintam dešimtmetyje; Europos taikos sąjūdžio bandymai sutrukdyti karinių bazių veiklą aštuntam dešimtmetyje (užblokuojant kelius į tas bazes). Lietuviai civilinio nepaklusnumo veiklos metodą išbandė 1979 metų vasarą, kai pusantro tuzino žmonių prisirakino prie sovietų ambasados tvoros Washingtone. Už tai jie buvo areštuoti ir teisiami. Kai kam šis veiklos metodas nepriimtinas iš moralinės pozicijos, nes jis pateisina viešosios tvarkos ardymą. Galbūt dėl tos priežasties prisirakinimo incidentas nesusilaukė tokio entuziastiško pritarimo iš konservatyvios išeivijos visuomenės, kokio buvo tikėtasi. *Aptariant šį veiklos būdą, man svarbesnis atrodo ne moralės, o pragmatiškumo klausimas.* Kas laimina, panaudojus tokį veiklos metodą? Pažvelkime į 1979 metų prisirakinimą prie sovietų ambasados. Jis susilaukė neeilinio dėmesio Amerikos spaudoj. Tikrai daugiau, negu didžiausios legalios lietuvių demonstracijos. *Washington Post* dienraštis net du straipsnius paskyrė demonstrantams, vieną pirmajam puslapyje. Straipsniai ar straipsneliai pasirodė kitų miestų laikraščiuose. Prisirakinimas buvo paminėtas per

---

Paskaita skaityta Ateities akademinio savaitgalio metu, 1983 m. spalio 16 d., Čikagoje.

Prie pasisekimų reikia priskirti tokius dalykus, kaip JAV nusistatymas nepripažinti Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą... Lietuvos respublikos diplomatinio korpuso likimo klausimo teigiamas sprendimas, Pabaltijo laisvės dienos skelbimas Amerikoje.

Washingtono televiziją ir net diskutuotas per vieną vietinę radijo programos *Talk Show*. Tačiau, kaip ir visos lietuvių demonstracijos, prisirakinimas prie ambasados buvo ir spaudos, ir Washingtono visuomenės greitai užmirštas. Minimalus civilinio nepaklusnumo tikslas yra atkreipti spaudos ir per ją visuomenės dėmesį. Maksimalus tikslas yra visuomenę sau laimėti klausimu, dėl kurio demonstruojama, ir, tuo masiniu užnugariu pasiremiant, priversti valdžią pakeisti savo nusistatymą norima kryptimi. Gaila, kad lietuviams niekad nepavyks per civilinį nepaklusnumą užangažuoti plačiąją Amerikos visuomenę ir per ją dramatiškai paveikti Amerikos valdžią. Priežastis labai paprasta: Amerikos visuomenė yra ir liks abejinga Pabaltijo likimui, lygiai kaip jinai abejinga Čado, Nikaragvos, Taivano ir kitų mažų kraštų likimui. Klaidinga tad būtų manyti, kad dideli laimėjimai, kuriuos išsikovojo juodžiai ir demonstrantai prieš Amerikos dalyvavimą Vietnamo kare, naudodami civilinio nepaklusnumo metodus, galėtų būti pakartoti lietuvių išeivijoj. Supratus, kad negalima pasiekti anksčiau minimo maksimalaus tikslo, civilinis nepaklusnumas nustoja didelės dalies savo patrauklumo. Nebėra aišku, ar šiokia tokia nauda (didesnis spaudos dėmesys) pateisina mokamą kainą — areštus bei teismus?

Trečias galimas veiklos būdas — lietuvių organizacijų ar privačių asmenų bandymas paveikti Amerikos valdžios bei kitokių institucijų nusistatymą išeivijai rūpimais klausimais. Angliškai tokia veiklos forma vadinama **„Lobbying"**. (Deja, lietuvių kalboj nėra gero atitikmens.) Šis veiklos būdas plačiausiai paplitęs mūsų išeivijoj. Per eilę metų dėmesys buvo nukreiptas į tris pagrindines institucijas: valdžią, spaudą ir universitetą. Daugiausia pasisekimo susilaukta, bandant paveikti valdžią, po to — spaudą, Prie pasisekimų reikia priskirti tokius dalykus, kaip JAV nusistatymas nepripažinti Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, JAV Kongreso Kersteno komiteto apklausinėjimai, Simo Kudirkos bylos išgarsinimas ir Kudirkos išgelbėjimas, Lietuvos respublikos diplomatinio korpuso likimo klausimo teigiamas sprendimas, Pabaltijo laisvės dienos skelbimas Amerikoje. Tiems ir kitiems laimėjimams užtikrinti reikėjo šimtų demonstracijų bei susirinkimų ir tūkstančių laiškų. Šis veiklos būdas buvo ir tebėra pats patraukliausias išeivijos lietuviams, nes jo esmė yra demokratiška, jis suteikia progą plačiajai visuomenei įsijungti. Be to, lietuvių visuomenei vis daugiau suamerikonėjant, šitokia veikla eiliniam Amerikos lietuviui liks lengvai, gal net lengviausiai, prieinamas būdas išreikšti savo lietuviškumą.

Ketvirtasis galimas veiklos būdas yra politinio proceso paveikimas iš vidaus. Tokią įtaką gali turėti tiktai tie, kurie priklauso integraliai to proceso daliai. Tai ne tie, kurie, pasirinkę trečiąjį veiklos būdą, sudaro Bendruomenės delegacijas į Valstybės departamentą, o tie, kurie dirbdami valdžioj, tokias delegacijas priima. Tokiems nereikia rašyti laiškų kongresmenams, nes jie kongresmenus kasdien mato, teikia jiems patarimus. Šiai grupei priklauso *Valdas Adamkus, Linas Kojelis, Jurgis Ramonas, Algis Avižienis, Asta Banionytė* ir kiti. Įtakos hierarchijoje tokie žmonės užima aukščiausias vietas. Nelengva įvertinti ar pasverti jų įtaką lietuviams rūpimais klausimais, nes ji iš dalies kaip tik nuo to priklauso, kad šie žmonės vengia savireklamos.

Žinoma, priklausymas politiniam procesui dar nereiškia, kad įtaką bus norima ar galima panaudoti Lietuvos bylai paveikti. Galima prileisti, kad ne visi lietuviai, kurie yra pasiekę politinės įtakos aukščiausią stadiją, tai yra tie, kurie padeda nustatyti kad ir mažytę šio krašto politinės linijos dalį, panaudoja savo įtaką Lietuvos naudai, net jeigu jie ir turi palankias sąlygas. Su šia problema yra susijusi viena iš esminių išeivijos dilemų. Išeivijos lietuviai, ypač vidurinioji ir jaunoji karta, jaučia labai didelį dviejų diametraliai priešingų polių traukimą: vienoj pusėj visiško *nutautimo polis*, kitoj — **lietuviškojo geto.** Pirmasis polis dažnai aptariamas ir smerkiamas išeivijos spaudoj, tad nėra reikalo jo čia apibrėžti. O kas yra lietuviškasis getas? Jis nėra vargšų rajonas, kuriame lietuviai gyvena fiziniam skurde. Jis net nebūtinai geografiniai apibrėžiamas, nors kai kas mėgsta Marquette Parką vadinti lietuviškuoju getu. Jeigu lietuviškajam gete yra kokio nors skurdo, tai tas skurdas yra dvasinis. Getiškas mentalitetas priveda žmones prie išvadų, kad lietuvių kalba gražiausia, lietuvių maistas skaniausias, lietuvių rašytojai talentingiausi, lietuvių tikėjimas giliausias, lietuvių tauta kilniausia, lietuvių kančios skaudžiausios, Lietuvai padarytos skriaudos nežmoniškiausios, ir taip toliau. Getiškas mentalitetas neįsileidžia jokios svetimos, tai yra nelietuviškos įtakos. Tokiu būdu geto vertybės išsaugojamos, bet geto gyventojai praranda ryšį su tikruoju pasauliu, tampa izoliuota sala Amerikos intelektualiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime.

Žmogaus, visiškai pasidavusio getiškam mentalitetui, įtaka užsienio politikoj bus nereikšminga. Tai paradoksas: tas, kuris karščiausiai myli Lietuvą, yra mažiausiai pajėgus jai padėti per gyvenamojo krašto politinę veiklą. Toji meilė, deja, akla. Nemažiau nuostolių duoda palinkimas į kitą ekstremizmą — į visišką nutautimą. Persistengus tapti Amerikos politinio

Lietuvių demonstracijos Washingtone.

proceso dalimi, lietuvis gali visiškai prarasti savo lietuviškąjį identitetą ir, nors turint labai atsakingas pareigas, jo įtaka Lietuvos bylai bus lygi nuliui.

Prieš maždaug dvidešimt metų ateitininkų tarpe vyko debatai: *Dainava ar Alabama?* Praleisti vasarą ateitininkų bei kitų lietuvių organizacijų ruošiamose stovyklose, ar važiuoti į pietus, prisidėti prie Amerikos juodžių kovos, tapti pilnateisiais šio krašto piliečiais? Važiuoti tiktai į Dainavą reiškė pasilikti gete. Važiuoti tiktai į Alabamą reiškė visiškai apleisti ir užmiršti lietuviškąjį gyvenimą. Ta pati Dainavos-Alabamos problema tebėra labai aktuali mūsų jaunajai kartai. Žinoma, yra ir trečiasis kelias — suderinti Dainavą su Alabama. Betgi tai sunkiausiai atrandamas kelias. Jo ieškojimas reikalauja daug energijos ir laiko, elementų, kurie šiaip galėtų būti skiriami politinei veiklai. Kad išeivijos jaunimo dėmesys sutelktas į *savojo identiteto* apibrėžimą, ne į politinę veiklą, įsitikinau dalyvaudamas trijuose Pasaulio lietuvių jaunimo kongresuose. Prisiminkime neseniai įvykusio Pasaulio lietuvių jaunimo penktojo kongreso pagrindinę temą: *„Žinok, iš kur kilęs, kad žinotum, kas tu esi, kad žinotum, kur eiti ir kaip ten patekti“*. Natūralu, kad jauni lietuviai brendimo laikotarpyje rodo didelį susirūpinimą savojo identiteto apsprendimui. Susidaro įspūdis tačiau, kad tipiškam anglosaksui jaunuoliui tas identiteto ieškojimas žymiai lengvesnis ir apsisprendimo laikotarpis žymiai trumpesnis. Galbūt išeivijos viduriniosios kartos „dingimas“, dažnai mūsų spaudoj komentuojamas, kaip tik dėl to įvyko, kad po dvidešimties metų ta karta dar vis sprendžia ir neišsprendžia Dainavos-Alabamos klausimo... Reikia spėti, kad šitoks reiškinys nėra unikalus lietuvių išeivijai.

Nuolatinis *savo identiteto ieškojimas* ribojo ir turbūt toliau ribos išeivijos įtaką užsienio politikoj. Kitas ribojantis veiksnys, išplaukiantis iš pačios išeivijos, yra tos visuomenės narių profesiniai interesai. Atrodo, kad tipiška lietuvių šeima vis dar yra linkusi ugdyti technokratus ir medicinos daktarus. Vis dar labai trūksta žurnalizmo, politinių mokslų, istorijos, tarptautinių santykių specialistų. Tai akivaizdus nuostolis ir šiandieninei išeivijos politinei veiklai ir ateičiai. Antra vertus, ta saujelė žmonių, kurie tampa Amerikos politinio proceso dalimi, vis po truputį auga tiek savo skaičiumi, tiek savo įtaka. Pa-

Jų akyse Lietuva, Latvija ir Estija yra Sovietų Sąjungos dalis, o nepripažinimo politika yra mažareikšmis simbolis. Todėl jie į Pabaltijį drąsiausiai važinėja rinkti medžiagą bei apklausinėti liudininkus, nežiūrint lietuvių, latvių ir estų pakartotinai pareikštų protestų Baltiesiems Rūmams ir Valstybės departamentui.

vyzdžiui, nuostabą kelia faktas, kad Reagano valdymo laikais Baltieji rūmai yra turėję du asistentus etniniams reikalams ir abudu vienas po kito buvo lietuviai.

Trečias veiksnys, apribojantis išeivijos įtaką užsienio politikoj, tai *Lietuvos „geopolitinė padėtis"*. Lenkijos komunistai tą frazę vartoja, kai nori savo visuomenei diplomatiškai priminti, kodėl jos laisvės ribotos. Lietuvos ir Lenkijos geopolitinė padėtis tai faktas, kad tos dvi tautos gyvena didelės rusų tautos kaimynystėje. Be to, jos gyvena prie pat Baltijos jūros, kurią rusų valdovai nuo senovės stengiasi kontroliuoti.

Dar pusė bėdos, kai tik sovietai niekaip kitaip negali įsivaizduoti Pabaltijo, kaip integralios Sovietų Sąjungos dalies. Blogiausia, kad daug kas ir Vakaruose taip galvoja. Pats Amerikos prezidentas tebepripažįsta, jog didelės valstybės turi teisėtas įtakų sferas. Pavyzdžiui, rugpjūčio mėnesį jis viešai pabrėžė Prancūzijai, kad ji turi padėti apginti Afrikos Čado valstybės valdžią nuo Libijos agresijos, nes Čadas priklausantis prancūzų „interesų sferai". Jeigu centrinė Afrika priklauso Prancūzijos sferai ir centrinė Amerika priklauso Jungtinių Amerikos Valstybių sferai, kieno sferai Lietuva turi priklausyti? Iš Reagano pasisakymų gana aišku, kad jis sovietams nepasiruošęs pripažinti jokios įtakų sferos. Tačiau to paties nebūtų galima tvirtinti apie kitų politinių vadų bei biurokratijos narių Washingtone galvojimą. Du pasauliniai karai prasidėjo Rytų Europoj ir tarp tų dviejų karų naujai atkurtos ar įkurtos Rytų Europos valstybės tarp savęs pešėsi nemažiau, kaip Vidurinių Rytų tautos šiais laikais pjaunasi. Kai kas Washingtone iš to padarė išvadą, kad taika, kuri dabar vyrauja Rytų Europoje, kad ir Gulago taika, nėra tokia bloga alternatyva, palyginus su neramia tarpkarine praeitimi. Tikra ironija, kad Reagano administracija, kuri savo retorika pralenkė Carterio administraciją kaip Pabaltijui palankiausia Amerikos valdžia nuo Eisenhowerio laikų, kartu sistemingiau ir skaudžiau negu bet kuri kita Amerikos valdžia *pažeidžia Lietuvos inkorporacijos nepripažinimo politiką*. Amerikos teisingumo departamento advokatai puikiai supranta Lietuvos geopolitinę padėtį. Jų akyse Lietuva, Latvija ir Estija yra Sovietų Sąjungos dalys, o nepripažinimo politika yra mažareikšmis simbolis. Todėl jie į Pabaltijį drąsiausiai važinėja rinkti medžiagą bei apklausinėti liudininkus, nežiūrint lietuvių, latvių ir estų pakartotinai pareikštų protestų Baltiesiems rūmams ir Valstybės departamentui. Reagano administracijos laikotarpis lietuvių išeivijai rodo, kiek ta išeivija gali laimėti, bet kartu ir pažymi jos įtakos aiškias ribas. Kitas išeivijos įtakos potencialo ir dabartinių ribų pavyzdys yra Europos parlamento priimtos rezoliucijos dėl Pabaltijo dekolonizavimo likimas.

Ketvirtasis veiksnys, apribojantis išeivijos įtaką užsienio politikoj, yra *Sovietų Sąjungos politika ir elgesys*. Antra vertus, sovietų veiksmai gali išeivijos įtakos ne tik neapriboti, bet atvirkščiai, ją žymiai sustiprinti. Septintajam dešimtmetyje, detantės žydėjimo laikotarpyje, lietuvių išeivijos įtaka užsienio politikoj šiek tiek nukentėjo nuo sovietų taikos ofenzyvos. Gallupo apklausinėjimas *1973 metų liepos mėnesį* rodė, kad net *45* nuošimčiai Amerikos žmonių turėjo *gerą nuomonę apie Sovietų Sąjungą*, gi *44* nuošimčiai buvo blogos nuomonės. Išeivijos lietuvių politinės veiklos sąlygos žymiai pagerėjo sovietams 1979 metų gale užpuolus Afganistaną. Gallupo apklausinėjimas, darytas *1980 metų* sausio mėnesį, rodė, kad tik *13* nuošimčių Amerikos visuomenės buvo geros nuomonės apie sovietus, gi 84 nuošimčiai buvo blogos nuomonės. Pastarasis buvo aukščiausias neigiamas nuošimtis, kurį Gallupas užrekordavo nuo 1956 metų, tai yra nuo Šaltojo karo laikų. Gallupas pažymėjo, kad padidėjimas neigiamai apie sovietus atsiliepiančių skaičiaus kilo daugiausia iš jaunesnių negu 50 metų amžiaus. Kam dar neužteko, Amerikos jaunes-

Išeiviams teikia moralinę stiprybę ir žymiai palengvina jų politinę veiklą Amerikos visuomenėje Lietuvos rezistentai ir disidentai, kurie sudaro vieną iš tvirčiausių ir atviriausių opozicinių grupių Sovietų Sąjungoje... Todėl čia gimę lietuviai kankinasi dėl savo identiteto, kuomet italai ir vokiečiai lengvai ir greitai tirpsta asimiliacijos katile.

nės kartos gavo antrą pamoką, kai sovietų lakūnas nušovė komercinį korėjiečių lėktuvą ir po to Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministras pagrasino, kad ir ateityje taip paklydusieji lėktuvai bus sutikti. Korėjiečių lėktuvo nušovimas taip pat davė pamoką išeivijai, būtent, kad paranojiškumas ir brutalumas yra tokios integralios sovietų režimo dalys, kurios savaime prasiveržia pasaulio viešosios opinijos dėmesin. Patys sovietinės sistemos defektai sužlugdė tiek Maskvos pastangų reikalavusią sovietinę taikos ofenzyvą. Toks reiškinys išeivijos lietuviams teikia vilties ateičiai.

Galbūt tikėtasi, kad šios paskaitos pagrindinę dalį sudarys pasiūlymai, kaip padidinti lietuvių išeivių įtaką užsienio politikoj. Dažnai, kai mūsų spaudoj diskutuojami politinės veiklos trūkumai, kaltė suverčiama naudotoms nevykusioms priemonėms ir jų vieton siūlomos kitos. Tačiau esmėje mūsų įtakos apriboja ne priemonės, o visai kitos aplinkybės, apie kurias mes per mažai kalbame. Kadangi šio akademinio savaitgalio tikslas yra panagrinėti mūsų veiklos sąlygas, veiklą naujai pagrįsti, nusprendžiau ilgiau sustoti prie tų klausimų, kurie apsprendžia, kokie pamatai yra galimi ir kokie negalimi. Todėl iškėliau Dainavos ir Alabamos problemą, Lietuvos geopolitinės padėties klausimą, išeivijos tendenciją ugdyti technokratus vietoj politikų. Prie to dar galima pridėti išeivijos lietuvių negausumą. Lietuviai Amerikoj sudaro mažiau kaip pusę nuošimčio krašto gyventojų.

Visas šias aplinkybes kartu sudėjus, išeivijos lietuvių politinė padėtis gali atrodyti nepavydėtina. Iš tiesų, jeigu matuosime lietuvių išeivijos politiką absoliučia prasme, tai nerasime pagrindo per daug džiaugtis. Iš kitos pusės, jeigu matuosime išeivijos įtaką pagal lietuvių visuomenės dydį, rasime pagrindo ne tik džiaugtis, bet ir didžiuotis. *Reliatyvia prasme lietuvių įtaka yra neproporcingai didelė.* Juk lietuvių išeivijos skaičius Amerikoje — 832,000 — toks mažas, kad gal tik Čikagoj būtų bet kokia galimybė susiorganizuoti tiek, kad nulėmus vienos kongresinės apylinkės rinkimus. Nėra jokių galimybių lietuviams turėti lemiamą įtaką bet kurios Amerikos valstijos rinkimuose. O visgi Amerikos Kongrese kasmet vyksta Vasario 16-tos minėjimai, Kongresas priima rezoliucijas, palaikančias Pabaltijo nepriklausomybės klausimą, Valstybės departamento aukšti pareigūnai posėdžiauja su lietuvių delegacijomis ir lietuviai kviečiami į Baltųjų rūmų priėmimus. Kodėl? Iš dalies atsakymas slypi Amerikos politinėj sistemoj. Amerikos demokratinė santvarka yra keistas idealizmo ir pragmatizmo mišinys. Jos demokratišką esmę vaizdžiai rodo faktas, kad prie kongresmenų ir valdžios pareigūnų beveik juokingai lengva prieiti. Prie kongresmenų lengva prieiti dėl to, kad jie yra pragmatikai ir gerai žino, jog jie turi žmonėms įtikti, jeigu nori ir toliau likti kongresmenais. Amerikos santvarkos idealizmas atsispindi kai kurių, gal net daugumos, Kongreso narių nemeluotu įsijautimu į Pabaltijo valstybių tragišką likimą. Bet Aemrikos lietuvių neproporcinga įtaka ne vien nuo valstybinės santvarkos priklauso. Priklauso ir nuo lietuvių veržlumo. Pramokę anglų kalbos, lietuviai darosi vis daugiau agresyvūs teigiama to žodžio prasme. Jų neproporcingą įtaką, be abejo, nulemia tai, kad išeivijos naujausia emigracijos banga paliko Lietuvą ne dėl kokių ekonominių priežasčių, o kaip politiniai tremtiniai, okupanto išstumti. Išeiviams teikia moralinę stiprybę ir žymiai palengvina jų politinę veiklą Amerikos visuomenėje Lietuvos rezistentai ir disidentai, kurie sudaro vieną iš tvirčiausių ir atviriausių opozicinių grupių Sovietų Sąjungoje. Todėl Amerikoje lietuviškos dvasios liepsnelė švyti ryškiau negu itališkos ar vokiškos dvasios liepsnelės. Todėl čia gimę lietuviai kankinasi dėl savo identiteto, kuomet italai ir vokiečiai lengvai ir greitai tirpsta asimiliacijos katile.

Aptarus išeivijos galimus politinės veiklos būdus, pabandžius apibrėžti jos galios potencialą ir ribas ir pabandžius nustatyti, kiek jinai turi įtakos, belieka aptarti *politinės įtakos galimybes ateityje.* Norint padaryti įtaką užsienio politikoj, išeivija turi siekti dviejų pagrindinių tikslų. Pirma, nuolat priminti pasauliui, kad *Lietuva kadaise buvo laisva valstybė ir kad jinai turi teisę atgauti savo nepriklausomybę.* Mums nereikėtų savęs apgaudinėti: konkretūs laimėjimai šioje srityje bus kuklūs. Pavyzdžiui, jeigu pavyktų Europos parlamento nutarimą dėl *Pabaltijo kraštų dekolonizavimo pristatyti Jungtinėse Tautose* ir jeigu toji tarptautinė institucija šį pasiūlymą priimtų, sovietai į tai reaguotų taip, kaip jie reagavo į Korėjos komercinio lėktuvo incidentą — pavadintų visa tai provokacija prieš jų teritorinį integralumą ir nesileistų į jokias derybas. Pagal išeivijos išgales tokio pasiūlymo priėmimas Jungtinėse Tautose būtų didelis propagandinis laimėjimas, kuris atsvertų sovietinį agitpropą pasaulio viešosios opinijos arenoje, bet jis kitų rimtesnių pasekmių neturėtų, nebent sovietų režimo suirimas jau būtų prasidėjęs. Sovietų režimui pradėjus irti, išeivijos informacinė įtaka užsienio politikoj turėtų kur kas svarbesnę rolę, nes

Lietuvių spaudimas už ekonominį Sovietų Sąjungos embargą turėtų būti sujungtas su kitų, daug stipresnių grupių, pavyzdžiui Amerikos unijų, spaudimu. Kitaip nebūtų jokios galimybės laimėti prieš milžinišką Amerikos ir kitų kapitalistinių kraštų biznio interesų įtaką.

Viktoras Nakas

Vakarų valstybių palanki pažiūra į Pabaltijo valstybių atkūrimą galėtų palengvinti ir paspartinti tą nepriklausomybės atstatymo procesą. Paimkime vieną hipotezinį pavyzdį. Jeigu Vakarai už šimto metų dar turės palyginus tvirtą nusistatymą dėl Lietuvos valstybingumo, tai Sovietų Sąjungai irstant, jie galėtų Lenkijai perduoti aiškų įspėjimą — *nereikšti pretenzijų į Vilniaus kraštą ar net į visą Lietuvą.* Deja, tokių aiškių ir dramatiškų informacinės įtakos pasekmių turbūt teks ilgai laukti. Nežiūrint to, kad kai kurie lietuviai, vis dar turėdami tendenciją norimą priimti už esamą, viešai skelbia, jog sovietų režimas sužlugs trijų, penkerių ar dešimties metų bėgyje, nėra rimto pagrindo į tai tikėti. Niekas ateities negali numatyti, bet blaiviam stebėtojui sunkiai peršasi kitokia išvada, negu ta, kad sovietinė imperija gali dar ilgai gyvuoti. Jeigu vien moralinis puvimas nulemtų režimo žlugimą, tai šiandien turbūt pusėj pasaulio valstybių vyrautų anarchija.

Informuoti ir nuolat priminti pasauliui apie Pabaltijo kraštų teisę į nepriklausomybę yra vienas siektinas politinės įtakos tikslas. Šį darbą turbūt daugiausia dirbs lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie iš lauko, ne iš vidaus, bandys paveikti politinį procesą. Antras siektinas tikslas yra *konkrečiai prisidėti prie sovietinės santvarkos suirimo,* kad Lietuvai būtų sudarytos sąlygos laisvai apspręsti savo ateitį. Militarinė alternatyva, tai yra karas tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų valstybių galiausiai reikštų Lietuvos ir dviejų trečdalių ar daugiau pasaulio sunaikinimą. *Ekonominė alternatyva,* atrodo, yra vienintelė, kuri galėtų žymiai paspartinti suirimo procesą. Lietuviai kaip organizuota grupė galėtų išvystyti spaudimą už vakariečių kreditų teikimo Varšuvos pakto šalims sumažinimą ar sustabdymą, už visišką Vakarų valstybių grūdų bei techonologijos pardavimo sovietams embargą. Prie šios alternatyvos galima pridėti ir Vakarų ginklų gaminimo paspartinimą tam, kad sovietai sekdami jų pavyzdžiu būtų priversti ribotus resursus nukreipti nuo plačiai vartojamų reikmenų gamybos. Tačiau pastarosios priemonės vartojimas tam, kad sovietinės visuomenės nepasitenkinimas savo valdžia augtų, būtų itin rizikingas Vakarų pasauliui ir pasaulinei taikai, ypač turint omeny sovietų režimo paranojiškumą. Lietuvių spaudimas už ekonominį Sovietų Sąjungos embargą turėtų būti sujungtas su kitų, daug stipresnių grupių, pavyzdžiui Amerikos unijų, spaudimu. Kitaip nebūtų jokios galimybės laimėti prieš milžinišką Amerikos ir kitų kapitalistinių kraštų biznio interesų įtaką. Subtilius, bet kartu ir konkrečius bei reikšmingus būdus ekonominiai susilpninti sovietų režimą, apeinant komercinių interesų įtaką, galėtų atrasti ir propaguoti tie lietuviai, kurie dirba valdžioj ir priklauso politiniam procesui. Kaip tik šiam tikslui pasiekti tokie lietuviai geriausiai tiktų, gi lietuvių „lobbyist" grupės atliktų anksčiau aptartą informacijos skleidimo darbą.

Iš mano paskaitos peršasi išvada, kad absoliučia prasme lietuvių įtaka užsienio politikoj bus kukli ir dažnai neveiksminga tol, kol Sovietų Sąjunga nebus priėjus liepto galo. Kadangi nežinom, kada tas galas priartės, negalim rizikuoti laikinai nutraukti savo pastangų, nes tai padarius būtų labai sunku iš naujo sumobilizuoti jėgas lemiamam momentui. Tie, kurie dar ilgai nepramato to liepto galo, gali pasiguosti tuo, kad lietuvių įtaka užsienio politikoj nėra vienintelė ir net nebūtinai pati svarbiausia įtaka, kurią išeivija gali turėti. Detantes laikotarpiais, kada išeivijos įtaka užsienio politikoj sumažėja, sąlygos išeivijai puoselėti ryšius su Lietuvos lietuviais pasidaro geresnės. Palaikydami glaudžius ryšius su Lietuva, išeiviai sustiprina tautos atsparumą ir savitumą. Jeigu tenka liūdėti, kad Lietuvai nepriklausomybė nesugrįš rytoj, tai bent galima džiaugtis, kad *Lietuvoj rusifikacijos kampanija aiškiai neveiksminga,* kai Estijoj ir Latvijoj padėtis žymiai blogesnė. O išeivijai už viską turėtų būti svarbesnė Lietuvoje likusios tautos egzistencija.

„Ateitis" nėra politinis žurnalas. Ateitininkų organizacija nėra politinė. Visvien mūsų tauta, katalikų Bažnyčia ir Ateitininkų organizacija yra paveiktos įvairių politinių srovių. Taigi, redakcija yra nusprendusi atspausdinti seriją straipsnių tų įtakų panagrinėjimui.

Mėginsime neliesti grynai Amerikos ir lietuvių politikos — ji gerai aprašoma kituose leidiniuose; bandysime duoti skaitytojui kitų temų artimesnių ateitininkams ir katalikams lietuviams. Lauksime iš skaitytojo pasisakymų bei nuomonių. Šiame pirmame numeryje Viktoras Nakas nagrinėja lietuvių politinį brandumą.

— Red.

Dr. A. Damušio pranešimas

apie Ateitininkų Federacijos Tarybos veiklą

nuo 1977 metų rugpjūčio mėn. 6 dienos iki 1983 metų gruodžio mėn. 26 dienos.

Ateitininkų Federacijos Tarybos veikloje buvo nagrinėjami ir sprendžiami šie keli pagrindiniai uždaviniai:

1. Jaunimo veiklos programų paruošimas.
2. „Mūsų idėjos dabarties šviesoje", leidiniai.
3. Jaunimo stovyklavimų turinys, globėjai, vadovų paruošimas.
4. Vietinių valdybų veiklos metmenys.
5. Jaunimo globėjų židiniai, jų pasitarimų tikslai.
6. Viduriniosios kartos asmenų telkimas jaunimo auklėjimo tikslams.
7. Ateitininkijos įjungimas į pagalbą žmogaus teisių gynėjams okupuotoje Lietuvoje.
8. Asmeninės tarybos narių iniciatyvos.
9. Įvairūs kiti projektai.

Dr. A. Damušis

Toliau yra pateikiami trumpi svarstytų klausimų bei uždavinių aprašymai, iki kurio laipsnio jie yra įvykdyti.

1. Jaunimo veiklos programų paruošimas.

Antrajame šios tarybos posėdyje 1977 metų rugsėjo mėn. 2 dieną kongreso metu Clevelande buvo sudarytos trys komisijos jaunimo veiklos programoms paruošti.

Jaunučių-jaunių programos komisiją sudarė *dr. Romualdas Kriaučiūnas* — pirm., *Jadvyga Damušienė, Agnė Kižienė, Gražina Kriaučiūnienė, Ramutė Petrusevičienė, dr. Stasys Rudys, Jurina Ruginienė, Laima Šalčiuvienė* ir *Janina Udrienė.*

Jų darbo planas jau įvykdytas. Knyga su 48 susirinkimais jaunučiams ir 48 susirinkimais jauniams jau išėjo iš spaudos ir yra išplatinta. Be to, išleistos vasaros stovyklos gairės ir bendra informacija, „Jaunučių darbeliai" išleisti *B. Bublienės* iniciatyva.

Moksleivių programai ruošti pirmininkavo pradžioje *Lilė Gražulienė,* vėliau *Balys Lukošiūnas.* Buvo ruošiami metmenys. Visa eilė asmenų pasižadėjo paruošti 4-5 puslapių kondensuotas temas charakterio ugdymo klausimais. Bet dar nieko neišleista. Šių programų sričiai reikia skirti ypatingą dėmesį.

Studentų programos komisijai pirmininkauja *Almis Kuolas.* Kiti nariai yra šie: dr. kun. Kęst. Trimakas, Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, dr. Juozas Girnius. Metmenys keturių metų programai yra paruošti. Pirmųjų metų medžiaga sutelkta. Atspausdintos 4 paskaitos ir įkalbėta pora juostelių. Lieka vykdyti tolimesnį programos išbaigimą. Leidiniai „Mūsų idėjos dabarties šviesoje" studentų programą gali labai vertingai papildyti.

2. „Mūsų idėjos dabarties šviesoje"

Leidinių serijos direkt. dr. Algio Norvilo pastangomis pirmoji knygutė „Asmuo ir istorija", prof. dr. Antano Maceinos paruošta, jau prieš metus išėjo iš spaudos.

Šiuo metu yra spausdinama dr. kun. Antano Paškaus paruošta knygutė „Asmuo ir laisvė".

Prof. dr. Kęstutis Skrupskelis ruošia filosofinę temą „Rojus žemėje, Utopinės galvosenos kritika".

Be to, yra angažuojami kiti autoriai.

3. Jaunimo stovyklavimo programų turinys, globėjai bei vadovų paruošimas

Jaunimo stovyklų organizatoriai yra įpareigojami stovyklavimo programą ruošti iš anksto, tą darbą pavedant ideologiškai ir profesionališkai patyrusiems asmenims.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas jaunimo charakterio ugdymui, religinei, tautinei bei socialinio sąmoningumo gilinimui. Į programą būtinai turi būti įvestos Lietuviškojo žodžio pažinimo bei sugebėjimo jį naudoti pratybos. Reikia sudaryti progą jaunimui susipažinti su meniško lietuviškojo žodžio kūrėjais. Vakarinėms programoms iš anksto reikia parinkti ir jaunimui pateikti vertingos medžiagos, jaunuomenę reikia apsaugoti nuo vulgariškų neskoningų išdaigų. Nevykę renginiai iškyla, kai patys stovyklautojai yra verčiami greitomis ką nors paruošti.

Per muzikos, dainos, šokių bei vaidybos praktikas reikia ugdyti stovyklautojų meniškus talentus. Būtinai reikia įvesti jaunimo stovyklose sportinę rytmetinę mankštą.

Stovyklaujančio jaunimo būrelių vadovai turi būti paruošiami specialiuose kursuose iš anksto prieš stovyklos pradžią. Jaunųjų ateitininkų sąjungoje tas jau vykdoma. Tokį vadovų paruošimą ypatingai reikia įvesti Moksleivių ateitininkų sąjungos stovykloms.

4. Vietovių tarybos ir jų veiklos metmenys

Visose ateitininkų gyvenamose vietovėse turi būti suorganizuotos *vietovių tarybos.*

Tokią tarybą sudaro vietovės ateitininkų sendraugių valdyba, studentų ir moksleivių kuopų pirmininkai ar įgaliotiniai, jaunimo globėjai, patarėjai, būrelių vadovai, dvasios vadai, tėvų komiteto atstovai.

Pagrindiniai tarybos uždaviniai: sudarymas metinio veiklos plano, parinkimas jaunimo globėjų, rėmimas jaunimo veiklos, organizavimas šeimos šventės, pervedimas narių į aukštesnius vienetus, organizavimas jaunimo pokalbių su vyresniaisiais, spaudos platinimas ir kiti einamieji vietovės reikalai. Vietinės tarybos posėdžius šaukia ir pirmininkauja sendraugių pirmininkas.

5. Jaunimo globėjų židiniai ir jų pasitarimai

Dėmesys jaunimo globėjams iki šiolei buvo permažas. Jų visuotini bei rajoniai suvažiavimai ir pasitarimai turi būti skatinami. Rytuose tas jau buvo vykdoma. Būtų tikslinga tuos pasitarimus organizuoti Čikagoje, Kanadoje bei Clevelando-Detroito srityje, vakaruose Californijoje. Sendraugių ateitininkų stovykla Dainavoje ar Kennebunkporte tokiems globėjų pokalbiams jau visuotinu visos Amerikos kontinento mastu labai gerai tiktų. Tokie pasitarimai galėtų vertingai patarnauti jaunimo veiklai bei stovyklavimo praktikai tobulinti.

6. Viduriniosios kartos telkimas jaunimo auklėjimo bei bendrinės ateitininkų veiklos tikslams

Tą klausimą bandyti spręsti sutiko *Kazys Pabedinskas* Jo iniciatyva jau buvo suorganizuoti keturi simpoziumai, kurie jau virsta metine tradicija. Jie jau gavo įdomų pozityvų charakterį.

Platų pasiūlymą tuo klausimu atsiuntė *Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė.* Jos iniciatyva sukviesta viduriniosios kartos šeimų grupė siūlo pokalbius vykdyti pagal grupių interesus. Tuos interesus nustato jų šeimų jaunimo amžius. Tie siūlymai turi irgi pozityvių motyvų įgauti realios išraiškos formą. Kaip Detroite taip Rytuose viduriniosios kartos asmenys aktyviai jungiasi į jaunimo stovyklų organizavimą — tvarkymą.

7. Ateitininkijos įjungimas į pagalbą persekiojamiems žmogaus teisių gynėjams okupuotoje Lietuvoje

Tuo klausimu patariame laisvojo pasaulio lietuviškajam jaunimui palaikyti ryšį laiškais su okupuotos Lietuvos jaunimu.

Mandagiais argumentuotais laiškais įtikinėti persekiotojus mokytojus, KGB agentus, teisėjus, prokurorus, kad yra negražu ir nedora terorizuoti savo tautos jaunimą bei vyresniuosius.

Laiškais ir siuntiniais palaikyti gyvą ryšį su lietuviais sąžinės kaliniais. Kuopelės turi angažuotis globoti kurį nors pasirinktą lietuvį kalinį. Vadovaujantis savo vaizduote ir sumanumu reikia stengtis supažindinti laisvąjį pasaulį su pavergtųjų lietuvių kančiomis ir aukomis. Organizuoti maldos dieną bei susikaupimo valandėles už kalinius bei persekiojamas jų šeimas ir dažnai asmeniškai už juos melstis.

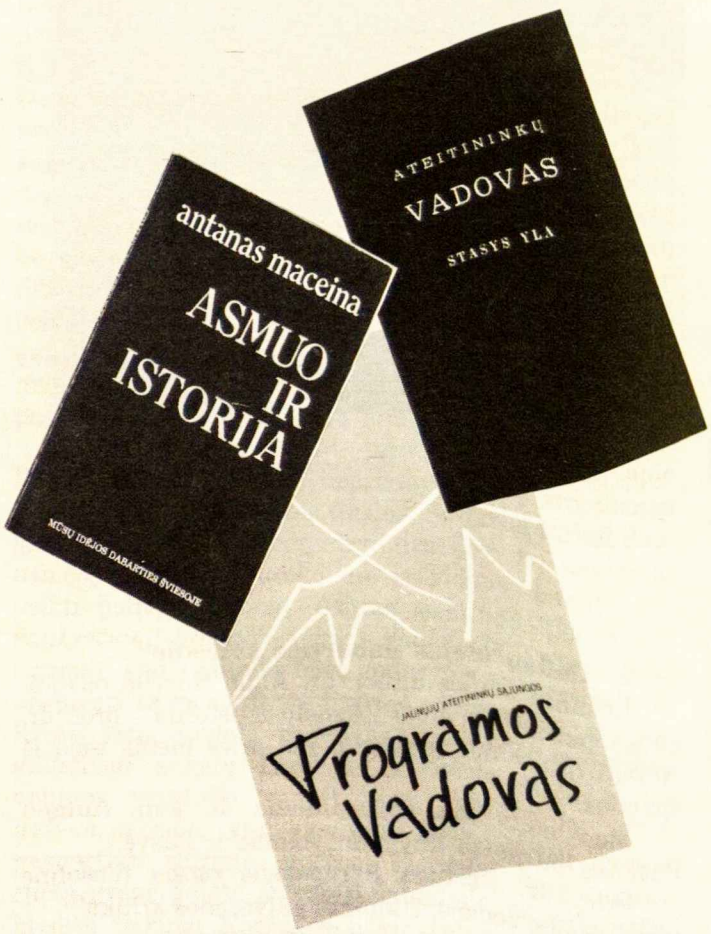

8. Asmeninės iniciatyvos tarybos narių darbai

Dr. kun. Kęstutis Trimakas šalia intensyvaus „Ateities" redagavimo darbo dažnais pokalbiais su studentija bei sendraugiais nagrinėjo dvasinio atsinaujinimo mintis. J. Am. Valstybėse ir Australijoje.

Sesuo Margarita Bareikaitė ėmėsi iniciatyvos burti jaunimo globėjus Rytuose.

A. a. kun. Stasys Yla ištvermingai organizavo ir vedė moksleivių žiemos bei rudens kursus, kurie jau virto metine tradicija.

Kun. Juozas Šeškevičius Brazilijoje įkūrė jaunimo stovyklą ir suorganizavo ateitininkiškąją jaunuomenę.

Vytautos Šoliūnas skyrė daug energijos ir laiko vasaros sendraugių stovyklos organizavimo bei tvarkymo darbams.

Polikaitis Juozas šalia sunkaus „Ateities" administravimo darbo rado laiko jaunųjų ateitininkų stovyklavimo vadovavimui.

Tarybos pirmininko iniciatyva studentams ateit. vykstantiems į Pasaulio Jaunimo kongresą, pasiųstas specialus laiškas. Vietovių taryboms paruoštas reguliamino projektas, bei statutas globėjų židiniui. Studentams sudaryta kandidatų kursų programa, atskiru raštu apibūdintos globėjų bei vadovų pareigos ir t.t.

9. Įvairūs projektai bei sumanymai. Posėdžiuose buvo nagrinėjami įvairūs projektai, kaip pavyzdžiui:

a. mokslus baigusiųjų bei bebaigiančiųjų telkimas į korporacijas.

b. organizavimas pokalbių jaunimo su vyresniaisiais.

c. įvairių ateitininkijos renginių finansinių apyskaitų telkimo bei tvirtinimo reikalai.

Adolfas Damušis

A.F. Tarybos pirmininkas

1983 m. gruodžio mėn. 26 d.

Ateitininkų Federacijos tarybos posėdžiai, įvykę nuo 1977 metų rugpjūčio mėn. iki 1983 metų gruodžio mėn. 26 dienos.

1. 1977 metais rugpjūčio mėn. 6 dieną, Dainavoje.
2. 1977 metais rugsėjo mėn. 1-4 d. kongrese, Clevelande.
3. 1978 metais gegužės mėn. 13-14 dienomis, Dainavoje.
4. 1978 metais rugsėjo mėn. 2 d., Čikagoje.
5. 1979 m. rugsėjo mėn. 1-2 dieną Čikagoje, Jaunimo centre. Mokslo Akademijos suvažiavimo metu.
6. 1979 m. lapkričio mėn. 17 dieną Čikagoje. Ateit. namuose, AF vado pareigų perdavimo metu.
7. 1980 m. balandžio mėn. 26 d. Lemonte, Ateit. namuose.
8. 1980 m. lapkričio 15 d. Lemonte, Ateit. namuose.
9. 1981 m. rugsėjo mėn. 4 dieną AF kongreso metu, Lemonte, Ateit. namuose.
10. 1982 m. gegužės mėn. 1 dieną, Lemonte, Ateit. namuose.
11. 1982 m. spalio mėn. 23 dieną, Lemonte, Ateit. namuose.
11. 1982 m. spalio mėn. 23 dieną, Lemonte, Ateit. namuose.
12. 1983 m. gruodžio mėn. 26 dieną, Lemonte, Ateit. namuose, AF Vado pareigų perdavimo metu.

LI... NA... NĖ M... YDO BI... IOT...KA

Sveikinimai ir prašymai

Didžiai gerbiamas ir mielas kunige Bagdanavičiau,

75 metai — ilgokas kelias. 50 metų pastoracijos — taip pat. Ne tuo džiaugiamės, bet Jūsų darbais tame laikotarpyje ir Jūsų asmenybe. Jūsų įdėti deimantėliai (ne karatais matuojami) į Dievo, Lietuvos ir Ateitininkijos aruodą, Jūsų pavyzdys mus nuostabiai džiugina.

Ateitininkijos vardu Jus užtikriname, kad į pensiją, poilsį (kad ir užsitarnautą) Jūsų nepaleisime. Dar ir dar norime praturtėti Jūsų giliai išmąstytais žodžiais ir darbais. Prašome Visagalio Jums sveikatos ir dar daug darbščių dienų.

Su pagarba,
Jūsų

Dr. Kazys Pemkus
Ateitininkų Federacijos Vadas
ir „Ateities" redakcija

Gerbiama ir Miela p. Petersoniene,

Jums sutikus nuo 1984 m. pradžios redaguoti „Ateitį", nuoširdžiai Jus sveikinu ir linkiu Jums bei Jūsų talkininkams įkvėpimo, ištvermės ir stiprybės.

„Ateitis" — ateitininkų veidrodis ir iššūkis jiems. „Ateityje" ateitininkai mato save, o žurnale, kaip iššūkyje, atsispindi jų laiko reikalavimai bei rūpesčiai. Sveikinu sutikus imtis žurnalo redagavimo atsakomybės. Prie sveikinimo jungiu ir savo linkėjimus. Kad linkėjimai nebūtų tik žodžiai, prie jų pridedu surinktą, bet dar nepanaudotą medžiagą. Tikiuosi, kad „Ateities" bendradarbiai — tiek jaunieji, tiek vyresnieji — talkins Jums, kaip ir mūsų redagavimo metu.

Jei jaustumėte, kad galėčiau būti Jums kuo naudingas, prašau kreiptis. Mielai ateisiu į talką.

Su nuoširdžiais linkėjimais.

Kęstutis Trimakas

Perimdama nelengvas „Ateities" redagavimo pareigas, dėkoju buv. vyr. red. kun. dr. K. Trimakui už likusios medžiagos perdavimą ir nuoširdžius linkėjimus.

Prašau kun. dr. K. Trimaką ir visus buvusius redakcinio kolektyvo narius ir toliau bendradarbiauti „Ateityje".

„Ateitis" yra visų ateitininkų idėjų, kūrybos ir veiklos atspindys. Tad bendromis jėgomis kaupkime joje tai, kas mus kelia, skaidrina ir artina prie Tiesos, Gėrio ir Grožio.

Stasė Petersonienė

LIETUVIO TURTAS — GIMTOJI KALBA!

Šiais metais buvo nutarta pradėti lietuvių kalbos skyrelį „Ateities“ žurnale. Kai „Ateities“ žurnalo redaktorė mane pakvietė redaguoti šį kalbos skyrelį, mielai sutikau, nes tikiu, kad toks skyrelis yra labai vertingas, ypač jaunimui. Kadangi lietuvių kalbos išlaikymas yra vienas iš svarbiausių lietuviškųjų uždavinių, tai manau, kad lietuviai noriai skaitys kiekvieną lietuvių kalbos skyrelį, kuriame bus pateikta žinių bei pasiūlymų apie lietuvių kalbos taisyklingą vartojimą. Turime naudotis visa prieinama lituanistine medžiaga, kad pagerintume savo kalbos mokėjimą. Nepamirškim, kad lietuvių kalba jungia visus lietuvius, gyvenančius Lietuvoje ir laisvame pasaulyje. Lietuvių kalba padeda mums išreikšti visa tai, kas yra lietuviška: padeda geriau suprasti, pažinti ir pamilti lietuvių kultūrą, istoriją, literatūrą — apskritai, lietuvių tautą ir jos gyvenimo būdą. **Lietuvių kalbos mokėjimas yra būtinas mūsų tautos išlikimui.**

Šiame skyrelyje medžiaga bus daugiau skiriama jaunimui. Bus nagrinėjamos dažnai jų daromos klaidos lietuvių kalboje ir nurodoma neigiama anglų kalbos įtaka lietuvių kalbai bei kaip reiktų ją pašalinti. Tikiuosi, kad skaitytojai pasinaudos lietuvių kalbos skyrelio nurodymais bei pavyzdžiais. Nors lietuvių kalba yra labai graži ir turtinga, tik mūsų pasiryžimas ją tobulinti ir taisyklingai vartoti išlaikys tą jos įspūdingą grožį. **Mūsų tėvų gimtoji kalba — tvirčiausias lietuvybės ramstis; tai visos lietuvių tautos turtas!**

Birutė Tamulynaitė

(Vasario mėn. numeryje bus pradėtas lietuvių kalbos skyrelis.)

O kas tėvynėje?

S. Daukanto literatūros vakaras

Simono Daukanto kūrybai skirtas literatūros vakaras buvo surengtas kultūros namuose Papilėje, Akmenės rajone. Programon įsijungė poetas Justinas Marcinkevičius, aktorius Laimonas Noreika, prof. Juozas Girdzijauskas, filologijos mokslų kandidatas Antanas Mockus. Papilės vidurinės mokyklos direktorius Stasys Aukselis.

Vilniaus opera

Į Vilniaus operos teatrą po dešimties metų pertraukos vėl grįžo G. Puccini „Bohema“. Naujo spektaklio versiją paruošė dirigentas J. Aleksa, rež. E. Domarkas, scenovaizdžius sukūrė dail. R. Gibavičius, drabužių eskizus — dail. G. Rameikaitė. Mimi vaidmenį paruošė sopranai — I. Milkevičiūtė, J. Čiurilaitė, S. Jonaitytė, Rudolfo — tenorai G. Grigorianas ir S. Larinas.

M. K. Čiurlionio kvartetas — Italijoje

M. K. Čiurlionio kvartetas iš Vilniaus, Rimantas Šiugždinis, Saulius Kiškis, Aloyzas Grižas, Saulius Lipčius, pirmą kartą buvo išvykę į Italiją koncertuoti. Koncertavo keliuose Italijos miestuose su dideliu pasisekimu, atlikdami L. van Bethoveno, P. Čaikovskio, M. Ravelio, o taip pat lietuvių kompozitorių, M. K. Čiurlionio, G. Kuprevičiaus, F. Bajoro, kūrinius.

„Gintaro krašto poezija“ — anglų kalba

Maskvos leidykla „Raduga“ („Vaivorykštė“) anglų kalba išleido lietuvių poezijos antologiją „Gintaro krašto poezija“. Knygos sudarytojas, filologijos daktaras V. Kubilius atrinko penkiasdešimt penkių lietuvių poetų kūrinius: nuo K. Donelaičio iki O. Baliukonytės.

Ateitininkų Federacijos ketverių metų trumpa veiklos apžvalga

Pranešimas skaitytas per Federacijos pareigų perdavimo posėdį, gruodžio 26 d., Ateitininkų namuose.

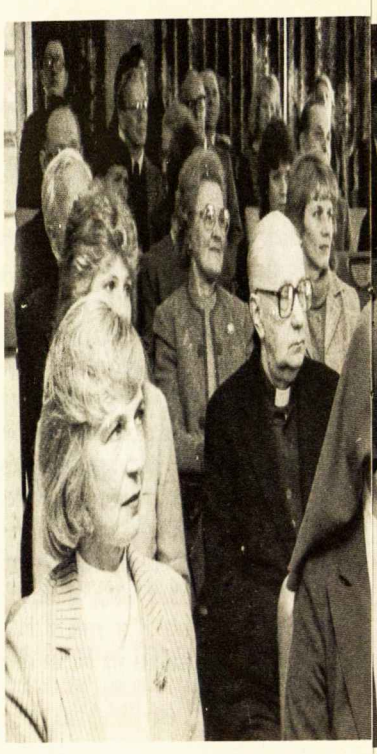

Pirmiausia gal keletas trumpesnių duomenų:

1. Ateitininkų Federacijos valdybos sudėtis:

Federacijos Dvasios vadas – kun. Stasys Yla, neseniai pasitraukęs į Viešpaties amžinybę.

Generalinis sekretorius – Linas Kojelis, kuris šiuo metu dirba Baltuosiuose Rūmuose, kaip patarėjas etniniams reikalams.

Iždininkė – Gražios trijų vaikučių šeimos mama – Milda Čižiūnienė.

Užrašų sekretorius – arba protokolų sekretorius – Jonas Vaitkus. Buvau paprašytas taip pat palaikyti ryšį su lietuviška spauda ir, kiek laikas leido, stengiausi tai padaryti.

Valdybos narys kultūriniams reikalams – visiems gerai pažįstamas mūsų mielas rašytojas Antanas Vaičiulaitis.

Referentai: Sendraugių sąjungos – Pranas Baltakis; Studentų sąjungos – Gundis Vaitkus; Moksleivių sąjungos – pradžioje Ofelija Barškėtytė, o jai išvykus – Daina Penkiūnaitė; Jaunųjų sąjungos – Ramunė Mikulionytė.

2. Federacijos valdyba per praėjusius ketverius metus turėjome 20 posėdžių. Atrodytų, kad tai nedidelis posėdžių skaičius, tačiau norėčiau pažymėti, jog Federacijos vadas buvo nuolatiniame kontakte su valdybos nariais ir, atsiradus reikalui, mažesni nutarimai buvo padaryti telefoniniu būdu. Gal vienas apgailėtinas dalykas, jog Dvasios vadas posėdžiuose dalyvavo tik du ar tris kartus. Viena, kad mus skyrė nemažas nuotolis, tačiau svarbiausia kad kun. Yla buvo labai didelės veiklos žmogus ir nuolatos buvo užsiėmęs. Negalėdavo dalyvauti grynai dėl laiko stokos. Savaime suprantama, kad Federacijos vadas nuolatos kontaktuodavo jį telefonu, o protokolų sekretorius pasiųsdavo dvasios vadui įvykusio posėdžio protokolą.

3. *Veiklos gairės.* Antrame savo posėdyje Federacijos valdyba priėmė savo veiklos gaires. Jos buvo tokios:

1. Mūsų šūkis ir tikslas įpareigoja visų vienetų vadovybes ir visus Federacijos narius: a) siekti „Visa atnaujinti Kristuje“, vadovaujantis patvariaisiais krikščionybės principais; b) be atvangos rūpintis, kad pasaulyje lietuvybė – lietuvių kalba, tautinės tradicijos, tautos kultūra – būtų gyvastinga jėga; c) daryti visa, kas tik įmanoma, pagrindinėms žmogaus teisėms Lietuvoje ginti, Lietuvos žmonių vargus šalinti, Lietuvos laisvės bylai pasaulyje kelti ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dienai priartinti; d) budėti, kad Lietuvos tikinčiųjų ir kitų skriaudžiamųjų balsas, pasiekiąs Vakarus spaudos ir kitais keliais, taptų žinomas ir platesnei pasaulio visuomenei.

2. Remti ateitininkų įsijungimą ir veiksmingą dalyvavimą bendrinėse organizacijose, kurios nėra priešiškos mūsų principams ir kurios siekia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, lietuvybės išlaikymo visame pasaulyje, lietuviui varge pagalbos teikimo ir lietuvių tautinės vienybės.

3. Padėti visose pastangose užtikrinti Lietuvos valstybinio suverenumo diplomatinio atstovavimo tęstinumą.

4. Telkti visas pajėgas, kad Ateitininkijos sąjūdis ir toliau būtų patrauklus mokslus einančiai lietuvių katalikų jaunuomenei ir jau mokslus baigusiems, savarankiškai gyvenantiems įvairių profesijų inteligentams. Tai ypač pagyvinta 1980 metais, minint mūsų sąjūdžio 70 metų sukaktį.

5. Puoselėti artimus santykius su JAV katalikų centrinėmis įstaigomis, bendradarbiaujant su A.L.K. Federacija, Lietuvių Katalikų Šalpos tarnyba ir Lietuvos Vyčiais. Panašiai veiktina ir kituose kraštuose su atitinkamomis jų organizacijomis.

6. Pagarbos, ištikimybės ir savitarpio pasitikėjimo ženkle palaikyti glaudžius ryšius su mūsų vyskupais.

7. Kiekviena galima proga kelti religinių pašaukimų kilnumą ir didesnio jų skaičiaus reikalingumą.

8. Stiprinti savo organą „Ateitį“, kad ji, turėdama saugią medžiaginę atramą, visada atspindėtų Federacijos siekimus bei veiklą ir būtų mūsų jaunuomenės kūrybinių polėkių įkvėpėja, skatintoja ir ugdytoja. Taip pat telkti visokeriopą paramą kultūros žurnalui „Aidams“.

9. Stiprinti „Ateities“ leidyklą ir Literatūros fondą raštų leidime. Paruošti ir išleisti prelato Prano Kuraičio, vieno įžymiųjų mūsų sąjūdžio pradininkų, monografiją.

10. Rūpintis, kad Ateitininkų šalpos fondas pajėgtų padėti ne tik paramos reikalingiems asmenims, bet ir Federacijos vienetų, ypač jaunuomenės, organizuotai veiklai.

11. Tęsti kūrybinio darbo įvertinimo premijos skyrimą.

12. Paremti Ateities fondo (Ateitis Foundation) ryžtą išlaikyti Čikagoje steigiamus Ateitininkų namus, kad jie būtų tikru dvasiniu židiniu kiek galima didesniam ateitininkijos jaunimo skaičiui.

13. Glaudinti ryšius su visais ateitininkais, gyvenančiais įvairiuose kraštuose.

14. Kviesti ateitininkus niekada neužmiršti visus mus saistančio draugiškumo principo – ir savitarpio santykiuose, ir savo organizacijos rėmuose, ir kitų organizacijų veikloje.

4. Buvo stengiamasi palaikyti kiek galima glaudesnius ryšius su paskiromis sąjungomis. Čia iškyla referentų, arba paskirų sąjungų įgaliotinių svarba ir reikšmė. Dažnai reikėdavo paprašyti posėdžio metu kokios nors sąjungos referentą išsiaiškinti vienu ar kitu klausimu su savo atstovaujama sąjunga ir vėliau duoti reikiamą pranešimą Federacijos vadui ar sekančiame posėdyje.

5. *Jubiliejinis Ateities Kongresas.* Tuo reikalu turėjome keletą posėdžių. Pirmiausia kilo Kongreso pobūdžio klausimas, kol pagaliau buvo duotas Jubiliejinio Ateities Kongreso vardas. Buvo diskutuojama Kongreso posėdžių tvarka: turėti tik bendrus posėdžius ar tik paskirų sąjungų atstovų posėdžius. Nutarta turėti bendrą posėdį ir po to tą klausimą diskutuoti paskiruose sąjungų atstovų posėdžiuose. Iškilo Kongresui atstovų klausimas. Buvo siūlyta rinkti 1-ną atstovą nuo 15-kos narių. Nutarta vieną atstovą rinkti nuo 10-ties narių. Studentai norėjo, kad būtų renkamas vienas atstovas nuo 5-kių narių.

Didelės pagalbos susilaukta iš Čikagos ateitininkų, ypatingai sendraugių. Be jų pagalbos Federacijos valdyba nebūtų pajėgus suorganizuoti tokį šaunų Kongresą.

Apie patį Kongresą, jo pasisekimą ir jo atgarsius plačiau nebekalbėsiu, nes visi žinome, kad Kongresas puikiai pasisekė, ir ypatingai buvo malonu matyti didelį pulką jaunimo, studentų ir moksleivių, – kurie labai aktyviai dalyvavo svarstymuose ir visame Kongreso procese.

6. Buvo bandyta palaikyti galimai artimesnius ryšius su paskirais ateitininkų vienetais šiame krašte ir užsienyje. Federacijos vadas su dideliu pasiaukojimu ir nebodamas nuovargio bei laiko dalyvavo daugybėje ateitininkų šeimos švenčių, minėjimuose ir stovyklose. Jis lankėsi pas ateitininkus Montrealyje, Toronte, Los Angeles, Rochesteryje, Detroite, Clevelande, New Yorke, Philadelphijoje. Daug kartų Čikagoje, Bostone, Putname, Dainavos ir Neringos stovyklose, studentų kursuose, jaunučių vadovų kursuose Čikagoje, pas sendraugius Kennebunkporte, Moksleivių padėkos dienos kursuose su keliomis paskaitomis. Dalyvavo Lietuvių Katalikų mokslo akademijos suvažiavime, VLIKo, BALFo seimuose ir t.t.

Užsienyje bandyta taip pat palaikyti artimus ryšius su mūsų padaliniais. Brazilijos ateitininkų prašomi, siuntėme savo atstovus pravesti ten vasaros stovyklų ir kursų. Atstovai praleisdavo ten paprastai keturias savaites. Brazilijoje buvo Daina Kojelytė, Sigutė Lenkauskaitė ir A. Žygas.

Šį rudenį kun dr. K. Trimakas paaukojo 5 savaites savo atostogų ir lankė Australijos ateitininkus ir bendrai lietuvius. Apie jo kelionės pasisekimą manau visi žinome ir už tai kun. Trimakui esame labai dėkingi.

Fed. valdyba finansavo vieno Vokietijos studento kelionę į šį kraštą, kad galėtų dalyvauti studentų žiemos kursuose. Atrodo, kad tai buvo labai naudinga. Taip pat finansavo vieno kelionę į Jubiliejinį Kongresą. Fed. valdyba taip pat finansavo Brazilijos atstovų atvykimą į Jubiliejinį Kongresą.

Šiemet vienai ateitininkei moksleivei apmokėjome kelionės išlaidas nuvykti į Vasario 16-tos gimnaziją V. Vokietijoje.

7. Stengėmės palaikyti galimai artimesnius ryšius ir su kitomis svarbesnėmis lietuviškomis organizacijomis ar tai asmenišku dalyvavimu jų parengimuose, šventėse ar suvažiavimuose ar bent raštu. Artimai buvo bendradarbiauta su Lietuvos Vyčiais, Lietuvių Katalikių moterų sąjunga, Lietuvių skautų sąjunga ir pan.

8. *Leidiniai.* Išleidome *kun. Stasio Ylos „Ateitininkų vadovo"* antrą laidą. Pirmoji laida buvo seniai išsibaigusi ir todėl buvo gyvas reikalas tą svarbią knygą išleisti antra laida.

Pagelbėta išleisti *JAS „Vadovą"* ir prie jo atskirą priedą. Čia daug pasidarbavo dr. Kriaučiūnas, buvęs JAS pirmininku.

Kongreso metu, truputį prieš jį, buvo išleista *prof. Antano Maceinos knyga „Asmuo ir istorija"*. Tai knyga iš serijos „Mūsų idėjos dabarties šviesoje".

9. Buvo skiriamos Religinės Literatūros premijos. Jos buvo paskirtos 1980 ir 83-čiais metais. Tų premijų mecenatas yra *dr. kunigas J. Prunskis.* 1980 metais toji premija buvo paskirta *kun. dr. Rubšiui* ir 1983 metais Religinės Literatūros premiją buvo paskirta *kun. dr. Pr. Gaidai,* „Tėviškės žiburių" redaktoriui už monumentalinę knygą apie arkivyskupą Teofilių Matulionį.

Stasio Šalkauskio vardo kūrybinė premija buvo paskirta Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininkui, buvusiam Federacijos vadui, dr. Adolfui Damušiui.

10. Liko ir neįvykdytų užsimojimų bei planų. Mūsų kadencijos pradžioje buvo pasiryžta paruošti ir išleisti prelato Prano Kuraičio monografiją ir jo raštų rinkinį. Veikalo paruošimu ir redagavimu rūpinosi mūsų valdybos narys rašytojas *Antanas Vaičiulaitis, dr. Juozas Girnius* ir daug prisidėjo mūsų naujasis Federacijos vadas *dr. Kazys Pemkus.* Medžiaga beveik jau paruošta spaudai. Pagal paskutinį pranešimą Vaičiulaičio nuomone, medžiaga spaudai bus paruošta kovo-balandžio mėnesį. Dabar reikalinga pradėti rūpintis surasti mecenatų ir sutelkti pakankamai lėšų Kuraičio raštų rinktinei išleisti.

Neįvykdytas ir Ateitininkų archyvo įsteigimas. Šių metų pradžioje atrodo buvo susitarta su Ateitininkų namų tarybos valdyba dėl patalpų. Buvo susitarta ir dėl atlyginimo, tačiau pažadėtas sutarties tekstas nebuvo prisiųstas ir tuo būdu archyvas oficialiai nebuvo įsteigtas. Tikimės, kad naujajai Federacijos valdybai nebus didelių sunkumų šį reikalą sėkmingai sutvarkyti.

11. Nuolatos buvome raginami išleisti *Ateitininkų Federacijos istoriją.* Buvo bandyta surasti tokiai istorijai parašyti tinkamą autorių. Visi užkalbinti tinkamesni žmonės, atsisakė rašyti. Manome, kad reikalas yra neužmirštinas ir ateityje. Aišku, dr. J. Girniaus veikalas „Pranas Dovydaitis" sudaro stiprų pagrindą istorijai rašyti ir su laiku gal atsiras kas iš jaunesniųjų akademikų.

12. Santykiai su visomis keturių Sąjungų vadovybėmis buvo labai glaudūs. Bendradarbiauta, vieni kitiems talkininkauta. Turėjome kiek sunkumų su Studentų sąjunga dėl nebuvimo tinkamos centro valdybos, bet ir tai išsilygino. Mum visada labiausiai rūpėjo jaunimo veikla. Finansinės paramos labiausiai buvo reikalingos Studentų ir Moksleivių sąjungos. Finansiniai stipriausi buvo JAS. Jos vadovybė sugebėjo susidaryti finansinį pagrindą ir be mūsų paramos.

Labai artimai buvo bendradarbiauta su Federacijos Taryba, ypatingai jos pirmininku dr. Adolfu Damušiu. Federacijos vadas dalyvavo visuose Tarybos posėdžiuose. Daug padėjo santykiuose su Čikaga buvęs Federacijos vadas dr. Petras Kisielius. Artimai bendradarbiauta su Čikagos Židinio taryba.

Artimai bendradarbiauta su Ateitininkų Šalpos Fondo vadovybe, ypatingai su jos pirmininku dr. V. Šauliu. AŠF atliko svarbų vaidmenį paremdamas organizacinę veiklą, teikdamas stipendijas — paskolas ir pagelbėdamas išleisti JAS „Vadovą".

13. *Finansai.* Iš pat pradžių Fed. valdyba apsisprendė nevarginti sąjunginių vienetų su prašymais atsiskaityti iš gaunamų pajamų, kaip diktuoja Federacijos nuostatai. Mum, kaip minėta, padėjo AŠ Fondas, o vėliau, dėka puikaus ir labai veiklaus Jubiliejinio Kongreso rengimo komiteto finansų komisijos vajaus buvo gauta apie 18.000 dolerių, o iš įvairių renginių gauta dar 5.000 dolerių. Tuo būdu, Kongresui užsibaigus ir visas išlaidas atskaičius ir paskyrus „Ateičiai" 5000 dolerių, Federacijos valdybai buvo perduota virš 13,000 dolerių. Tuo būdu mes galėjome padėti jaunimo sąjungoms ir nereikėjo varginti paskirų sąjungų valdybų.

14. Mirus mūsų mielam ilgamečiui Dvasios vadui kun. Stasiui Ylai, jo atminimui pagerbti buvo įsteigtas kun. Stasio Ylos Fondas. Jo pagrindinis tikslas — remti jaunuomenės veiklą. Šiuo metu fonde yra virš 8.000 dolerių. Paskutiniame savo posėdyje Federacijos valdyba priėmėme Fondo statutą, pagal kurį kun. Stasio Ylos Fondas veikia Federacijos valdybos žinioje.

15. Baigdamas visų Federacijos valdybos narių vardu, norėčiau nuoširdžiai padėkoti Federacijos vadui Juozui Laučkai už malonų labai sumanų vadovavimą. Daugelis iš mūsų buvome neprityrę šiame darbe, bet Juozo nuoširdumas, jo įžvalgumas mus visus jungė, ir mes visi stengėmės savo pareigas galimai geriau atlikti, nors didžiausią naštą, turiu pasakyti, atliko mūsų mielas vadas Juozas Laučka. Mes linkime ir prašome Aukščiausią, kad Jis jį laikytų ir saugotų dar ilgus metus ir kad jo miela ir šviesi asmenybė, ir toliau būtų prieinama savo patarimais, ir sugestijomis visiems besidarbuojantiems iškiliai Ateitininkų organizacijai.

jv

NAUJAI VADOVYBEI AF VAIRĄ PERDUODANT

Ateitininkų Federacijos Tarybos posėdis buvo 1983 metų gruodžio mėn. 26 dieną Ateitininkų namuose, Lemonte.

Pradėjome šv. Mišiomis, kurias laikė vysk. Vincentas Brizgys ir naujas Ateitininkų Federacijos dvasios vadas, kun. dr. Valdemaras Cukuras. Po šv. Mišių dr. A. Damušis, buvęs AF Tarybos pirmininkas, tarė įžanginį žodį. Buvęs Federacijos vadas Juozas Laučka tarė atsisveikinimo žodį. Jis padėkojo savo vadovybei ir kun. dr. K. Trimakui bei dr. A. Damušiui už jų nuoširdų darbą jo kadencijoje. J. Laučka priminė, kad Lietuvoje vadovybės pareigų perdavimo posėdyje buvęs Federacijos pirmininkas visados perduodavo sidabrinę lazdelę naujam pirmininkui. „Kadangi prof. K. Pakštas sidabrinės lazdelės neatvežė į Ameriką", — kalbėjo J. Laučka — tai naujam Fed. vadui, dr. K. Pemkui įteikiu medinį plaktuką su ateitininkų ženklu".

Dr. Pemkus pristatė savo naują valdybą:

Fed. vadas — dr. Kazys Pemkus;

Dvasios vadas — kun dr. Valdemaras Cukuras;

Generalinė sekretorė — Grasilda Reinytė;

Sekretorė — dr. Danutė Saliklytė;

Iždininkas — Stasys Tamulionis;

„Ateities" žurnalo vyriausia redaktorė ir „Ateities" leidyklos direktorė — Stasė Petersonienė.

Atskirų sąjungų atstovai bus:

Ramunė Račkauskienė: Jaunųjų ateitininkų sąjungos atstovė; Linas Palubinskas — studentų sąjungos atstovas;

Sendraugių sąjungos atstovas dar nebuvo išrinktas.

Jonas Žadeikis, daugelį metų buvęs „Draugo" ateitininkų skyriaus redaktorium, sutiko ir toliau šį darbą tęsti. Adv. Saulius Kuprys bus teisių patarėjas.

Dr. Pemkus savo žodyje tarė, kad atskiros korporacijos turėtų atgaivinti savo veiklą. Dabar veikia tik „Gajos" ir „Giedros" korporacijos, o „Šatrijos" ir „Grandies" korporacijos veikia labai silpnai. Dr. Pemkus priminė, kad reikia pradėti ruoštis ateitininkų 75 jubiliejui.

Vyskupas V. Brizgys palaimino naują valdybą. Perskaityti sendraugių sąjungos pirmininko Jono Valukonio pasveikinimas ir sveikinimo laiškas iš Vatikano.

Juozas B. Laučka

Po trumpos pertraukos įvyko Tarybos posėdis. Buvusios Ateitininkų Federacijos valdybos veiklos apžvalgą atliko sekretorius Jonas Vaitkus. Šią valdybą sudarė:

Pirmininkas — Juozas Laučka;

Dvasios vadas a.a. kun. Stasys Yla;

Generalinis sekretorius — Linas Kojelis;

Iždininkė — Milda Čižiūnienė;

Sekretorius — Jonas Vaitkus;

Valdybos narys kultūriniams reikalams — Antanas Vaičiulaitis;

Referentai:

Sendraugių sąjungos — Pranas Baltakis;

Studentų sąjungos — Gundis Vaitkus;

Moksleivių sąjungos — Ofelija Barškėtytė ir Daina Penkiūnaitė;

Jaunųjų a-kų sąj. — Ramunė Mikulionytė.

Šios valdybos didelis dėmesys buvo paskirtas palaikymui glaudžių ryšių su paskiromis sąjungomis ir tuo tikslu Federacijos vadas *Juozas Laučka* daug keliavo. Bandyta palaikyti artimus ryšius su užsienio ateitininkais. Atstovai buvo siunčiami į Braziliją pravesti vasaros stovyklas. Australiją aplankė *kun. dr. K. Trimakas.* Valdyba finansavo užsienio studentų dalyvavimą žiemos kursuose ir ateitininkų kongrese. Buvo išleista įvairios knygos: kun. Ylos „Ateitininkų vadovo" antroji laida, Jaunųjų a-kų sąjungos vadovas, prof. *Maceinos* knyga „Asmuo ir istorija". Liko ir neužbaigtų darbų: išleisti prelato Kuraičio monografiją, išleisti ateitininkų istoriją ir įsteigti archyvą. Mirus kun. Ylai buvo įsteigtas kun. Stasio Ylos fondas. Šio fondo tikslas yra remti jaunuomenės veiklą.

Dr. Ad. Damušio pranešimas buvo apie Ateitininkų Federacijos Tarybos veiklą 1977-1983 m. laikotarpyje. Jaunimo veiklos programų paruošimo uždavinys buvo įvykdytas išleistomis knygomis jaunučiams ir studentams, ir vasaros stovyklos gairėms bei bendra informacija. Moksleiviams programa dar neišleista. Leidinių serijos vadovo *dr. Algio Norvilo pastangomis knyga „Asmuo ir istorija", prof. dr. Maceinos* parašyta, jau išėjo iš spaudos. Šiuo metu yra spausdinama *kun. dr. Paškaus* knyga „Asmuo ir laisvė" ir *prof. dr. Kęstutis Skrupskelis* ruošia filosofinę temą „Rojus žemėje, utopinės galvosenos kritika". Specialūs kursai paruošti vadovus jaunimo stovykloms yra jau vykdomi jaunųjų ateitininkų sąjungoje.

Taryba siūlė, kad visose ateitininkų gyvenamose vietovėse reikia suorganizuoti vietovių tarybas, kurių uždavinys būtų paruošimas metinio veiklos plano. Tą tarybą sudarytų vietovės sendraugių valdyba, studentų ir moksleivių kuopų pirmininkai, jaunimo globėjai, dvasios vadai ir tėvų

komiteto atstovai. Viduriniosios kartos telkimą jaunimo auklėjimui bei bendrinės ateitininkų veiklos tikslams atliko *Kazys Pabedinskas,* kurio iniciatyva jau buvo suorganizuoti keturi simpoziumai. Tuo klausimu platų pasiūlymą atsiuntė *Gabija Petrauskienė.*

Taryba skatina ateitininkiją įsijungti į pagalbą žmogaus teisių gynėjams okupuotoje Lietuvoje. Laiškais ir siuntiniais jaunimas gali palaikyti gyvą ryšį su lietuviais sąžinės kaliniais. Kuopelės turi angažuotis globoti kurį nors lietuvį kalinį. Reikia stengtis supažindinti laisvąjį pasaulį su pavergtųjų lietuvių kančiomis.

Tarybos narių asmeninės iniciatyvos darbų buvo nemažai. Kun. dr. Kęstutis Trimakas šalia intensyvaus „Ateities" redagavimo darbo dažnai pokalbiais su studentija bei sendraugiais nagrinėjo dvasios atnaujinimo mintis, Amerikoje ir Australijoje. Sesuo *Margarita Bareikaitė* ėmėsi iniciatyvos burti jaunimo globėjus Rytuose. A. a. *kun. Stasys Yla* ištvermingai organizavo ir vedė moksleivių žiemos bei rudens kursus. Kun. *Juozas Šeškevičius* Brazilijoje įkūrė jaunimo stovyklą ir suorganizavo ateitininkiškąją jaunuomenę. *Vytautas Šoliūnas* skyrė daug energijos ir laiko sendraugių vasaros stovyklos organizavimui.

Naujas Ateitininkų Federacijos vadas dr. K. Pemkus ir naujas Ateitininkų Tarybos pirm. J. Polikaitis, Tarybos posėdžio metu Ateitininkų namuose.

Juozas Polikaitis šalia sunkaus „Ateities" administravimo darbo rado laiko jaunųjų ateitininkų stovyklos vadovavimui. Dr. Damušio iniciatyva studentams ateitininkams, vykstantiems į Jaunimo Kongresą, pasiųstas specialus laiškas.

Po pranešimų vyko AF Tarybos pirmininko rinkimai. Juozas Polikaitis buvo išrinktas pirmininku. Taryba tada patvirtino naują AF valdybą. Posėdis baigėsi ateitininkų himnu.

Danutė Saliklytė

Red. pastaba: šis straipsnis, truputėlį papildytas ir autorei sutikus, perspausdintas iš Draugo „Ateitininkų gyvenimo", Nr. 10.

Naują Ateitininkų federacijos tarybą sudaro:

Nijolė, Balčiūnienė, Ses. Margarita Bareikaitė, Daiva Barškėtytė, Birutė Bublienė, Vaclovas Kleiza, Romualdas Kriaučiūnas, Česlovas Masaitis, Algis Norvilas, Juozas Polikaitis, Vaclovas Šaulys, Vytautas Šoliūnas, Jonas Vaitkus, Vytautas Vygantas, Jonas Žadeikis, Arvydas Žygas.

Tarybon įeina Ateitininkų federacijos naujas ir buvę federacijos vadai, dvasios vadas, sąjungų pirmininkai.

Ateitininkų federacijos Revizijos komisijon išrinkti: Janina Lieponienė, Kazys Pabedinskas ir Jonas Račkauskas.

Partizano Daumanto kuopos nariai su globėjomis ir vadovais.

Partizano Daumanto kuopos eglutė

Gruodžio mėn. 4 d. Ateitininkų namuose įvyko Partizano Daumanto jaunių-jaunučių kuopos Eglutė.

Tėveliams ir svečiams susėdus prie stalų, kurie buvo papuošti vaikučių padarytais kalėdiniais papuošalais, tėvų komiteto pirmininkė *Raminta Marchertienė* pasveikino ir išvardino svečius. Svečių tarpe buvo kun. Antanas Saulaitis, seneliai iš Šventos vilos su palydove sesele Gabriele, seselė Janina iš Gary, Ind. ir buvęs jaunučių ateitininkų vadovas Vilius Dundzila. Taip pat buvo pristatytos kuopos globėjos, vadovai ir tėvų komitetas.

Kuopos globėjos *Laima Šalčiuvienė* ir *Vida Damušienė* paruošė gražią kalėdinę programą. Choras giedojo giesmes, pritariant orkestrui, kurį sudarė Eglė Jurkutė, Gita Gilvydytė, Loreta Lirgamerytė, Aldona Norkutė, Ingrida Šalčiūtė, Paulius Vasiliauskas ir Vaiva Vygantaitė. Taip pat buvo suvaidintas trumpas vaidinimėlis — Pakeleiviai, parašytas Nijolės Jankutės. Vaidintojai: Angelė Žvinakytė — Marija, Darius Marchertas — Juozapas, Paulius Kusak, Andrius Pauliukonis ir Paulius Šalčius — užeigų šeimininkai. Programos pranešėja — Audra Mockaitytė.

Po programos visi buvo pavaišinti mamyčių suneštais skaniais valgiais. Greitai prabėgo maloni popietė.

Skirstantis į namus, girdėjosi linkėjimai „Linksmų Šv. Kalėdų"!

V. M.

Baidyklių balius Bostone

1983 m. spalio 30 d., ponios Desapereiros namuose įvyko steigiamasis Bostono Jaunučių ateitininkų susirinkimas (baidyklių balius). Atvažiavo daug vaikų ir tėvų. Buvo daug žaidimų, kuriuos vaikai galėjo žaisti. Pirmas žaidimas buvo kėgiliavimas. Vieniems pasisekė ir kitiems ne. Buvo dar daugiau žaidimų, bet aš jų nemačiau.

Aš su savo sesute Daina ir jos draugėm Rikante ir Žara Girniūtėm buvom dieną prieš tai surengę baidyklių namą. Tai mes turėjom eiti pasiruošti. Jeigu aš būčiau pirmas ėjęs, tai man tikrai būt buvę baisu. Pirma, nusileidai liftu į rūsį. Ten sutikai raganą, kuri tavęs prašė iš jos katilo ištraukti žmogaus kūno gabalą. Iš tikrųjų ten buvo daržovės. Tada ėjei į sekantį kambarį. Ten buvo piktas mokslininkas, kuris nulupdavo žmogaus odą. Iš tikro ten buvo moliūgo viduriai. Reikėjo eiti per „kapines", kur buvo daug antkapių, ir dvasių veidai lakstė virš kapų. Grįžtame atgal, ir staiga iššoksta žalia baidyklė, o kai atšoki išsigandęs, tai vaiduoklis su raudonom akim iš gretimo kambario greitai atbėga ir užtrenkia duris, kad negalėtum išeiti.

Po to buvo kaukių paradas ir renkamos geriausios kaukės. Po visų išdaigų visi linksmi išvažiavo namo.

Tomas Skrupskelis

1983 JAS stovyklos stovyklautojai, mokytojai ir štabas.

JAUNŲJŲ ATEITININKŲ
Vasaros stovykla

Jau nuo praeito rudens Jaunųjų Ateitininkų sąjungos valdyba susidedanti iš Birutės Bublienės, Gražinos Kriaučiūnienės, Romo Kriaučiūno, Lino Mikulionio, Janinos Udrienės ir Kristinos Veselkaitės sparčiai ruošėsi šiai stovyklai. Juk sukviesti 40-ties kompetentingų asmenų štabą ir suplanuoti įdomią, patrauklią, bei prasmingą programą yra sudėtingas darbas. Šio projekto didžiausią dalį skrupulingai atliko pirmininkė Birutė Bublienė. Būtų sunku suskaičiuoti kiek valandų praleista buvo posėdžiaujant, telefonu skambinant, laiškus rašant bei dublikuojant informacinę medžiagą. Bet šis visas nelengvas darbas buvo pagrįstas meile jaunimui ir idealaus įsitikinimo, kad jaunieji ateitininkai bei jų pasekėjai yra verti gražios vasaros stovyklos.

Pati stovykla prasidėjo audringai: smarkus lietus ir stiprūs vėjai atlydėjo stovyklautojus Dainavon. Tačiau nepalankios gamtos jėgos nesudrumstė stovyklautojų džiaugsmo, pamačius seniai matytus draugus, atvykusius iš tolimų miestų. Staiga Dainava atgijo pilna jaunųjų klegesio, šiltos nuotaikos, juoko ir dainų!

Stovyklą atidarė JAS pirmininkė Birutė Bublienė, o 118 uniformuotų stovyklautojų atidžiai klausė, kas juos šias dvi savaites globos ir mylės, beveik kaip tėveliai. Pasirodo komendantas, tas „vyriausias tėvas“ yra Stasys Rudys, o jo dešinė ir kairė — tai Ramunė Račkauskienė ir Aras Žlioba. Beveik visi mokytojai pažįstami: Valentina Černiauskienė su pyne įdomių rankdarbių, Izabelė Korsakienė su lietuviškais žaidimais, Jūra Vasiliauskienė su smalsia gamtos programa, Marytė Gaižutienė su keramikos darbais ir vienu milžinišku projektu — pastatyti malkinį pečių, kuriame galima būtų deginti iš natūralaus molio nulipytus meno kūrinėlius, Darius Steponavičius ir Liudas Venclovas su energingu sportu, Viktoras Veselka su menu, Laima Šalčiuvienė su laisva kūryba — laikraštėliu, Darius Polikaitis su orkestrėliais bei stambiom dainom, ir kun. A. Saulaitis su religiniais pašnekesiais. Tik šiais metais nauja tema, „stebuklingu kilimu per pasaulį“, o jos vykdytojai jaunatviškai žvalūs vadovai ir entuziastiška vakarinių programų vedėja Vida Skiotytė-Zambo.

Prieš lietui vėl užeinant, pasimeldėm per šv. Mišias, kurias atnašavo kun. Antanas Saulaitis, kad Dievas laimintų mūsų darbus, džiaugsmus ir visą šią stovyklą.

Vakare, baigus meniškus plakatus ir suklijavus Kristinos Veselkaitės suprojektuotas vėliavas, stovyklautojai nuskubėjo į linksmavakarį, kuriame judriai pasišoko prieš nakties poilsį. O naktį sapnai, kur juos „stebuklingas kilimas“ rytojaus dieną nuskraidins.

Pirmadienio rytą stovyklautojai atsiranda Lietuvoje. Pasirodo yra šienapiūtės laikotarpis, tad reikia atsikelti anksčiau ir eiti laukan dirbti ūkiškų darbų. Valandai praėjus visi susirinko valgyklon pasistiprinti prieš tolimesnę dienos eigą. Likusis rytas jaunimui greitai prabėga nes per tą laikotarpį turi 4 užsiėmimus ir visi patraukliūs, nes kruopščiai parinkti. Mokytojai atvažiavo į stovyklą pasiruošę su savo įdomybių kraičiu.

Valgiai šią dieną grynai lietuviški. Tad ir nenuostabu, kad šeimininkė nepabūgo darbo ir paruošė visai stovyklai skanaus kugelio pietums. Kadangi oras buvo tikrai karštas, stovyklautojai ilgiau ežeru džiaugėsi negu įprastai. Plaukimas pertrauktas bendru sportu — kvadratu arba tinkliniu.

Vakare dėl nepalankaus oro, šienapiūtės laužas įvyko viduje. Trumpi pasirodymai, linksmos dainos ir skambūs šūkiai. Pabaigai Jūros Liutkutės Lietuvos būrelis sušoko judrų tautinį šokį.

Stebuklingas kilimas nakties metu nuskraidina stovyklautojus Austrijon. Ten vyksta procesija į

pušyną, kuriame yra Marijos paveikslas, papuoštas gėlėmis ir žvakutėmis. Čia Austrijos būrelis atkuria vaizdelį, kad Austrija yra katalikiškas kraštas, kuriame žmonės ir ypač vaikai meldžiasi į Mergelę Mariją, prašydami įvairių malonių.

Kadangi Austrija taip pat yra muzikali šalis, vakare Dainavos lauko operos patalpose jauni vadovai nepaprastai gabiai atliko operetę Silkių Sonatą, parašytą Rasos Šoliūnaitės ir režisuotą Jūros Liutkutės ir Dariaus Polikaičio. Operetė linksma, artistai vokaliniai stiprūs, dalyviai tikrai patenkinti, tiesiog nenorom skirstosi naktipiečiam ir užtarnautam poilsiui.

Sekantis rytas išaušta Prancūzijoje, kur prie vėliavų Ramūnas Balčiūnas su savo būreliu pristato šį kraštą. O Janina Udrienė praveda trumpą madų parodą — pademonstruojant ir detališkai apibūdinant įvairių dydžių, bet tik dviejų spalvų ateitininkiškus marškinius (sweat-shirts).

Prancūzija yra menininkų šalis, tad ir nenuostabu, kad tą vakarą vyksta talentų pasirodymai: čia ir smuikininkai, ir pianistai, ir fleitistės, ir poetai. Vakaro vedėja ne tik pristato dalyvius, bet ir įjungia įdomių žinių: ji suriša, kad Čiurlionis ir Debussy turi bendrų bruožų — abu naudojo gamtą savo muzikalinėje, lyrinėje kūryboje. Vakaras baigėsi linksmai, kai berniukų Prancūzijos būrelis pasipuošęs plačiais sijonais pašoko garsųjį kankaną.

Sekančią dieną stebuklingas kilimas nusileidžia Anglijoj, o vėliau Škotijoj. Loros Vasiliauskaitės būrelis prie vėliavų pakėlimo atkuria anglų mėgiamiausią laiko praleidimą — lėtą popietinį arbatos gėrimą ir šnekučiavimą. Jų apranga buvo viduramžio laikotarpio; buvo karalienė, princesė, karalienės palydovių ir valstiečių.

Andrius Švabas labai įspūdingai papuošė savo Škotijos būrelį: raudoni ir juodi languoti sijonai, baltos iki kelių kojinės — tos pačios medžiagos kaip sijonai, raiščiai ant kojinių viršūnių, balti marškiniai ir ištrižai per krūtinę perrišta juosta. Skotų būrelis apdovanojo komendantą Stasį Rudį ir vyriausią vadovę Birutę Bublienę škotiškais sijonėliais. Abu apsidžiaugę tuojau apsivilko. Pateikus žinių apie Škotiją ir kiek ten lietuvių gyvena, visi nuskubėjo angliškiems pusryčiams.

Po rytinių užsiėmimų, ilgo maudymosi ir vakarienės vyko karališka puota. Stovyklautojai susėdo ant kalniuko, priekyje baltųjų rūmų. Visi nekantriai laukė karališkos eisenos, kuri prasidėjo prie valgyklos. Eiseną vedė karališkas trimituotojas, Darius Polikaitis, jį sekė po du išsirikiavę škotai sargybiniai, tada karalienės palydovės, ir ant galo Škotijos karalius ir Anglijos karalienė. Visi susėdo aplink didžiulį ąžuolą. Karalių pramogai, škotai pašoko šokį aplink savo sidabrinį kardą ir suvaidino dvikovą. Dvikovos laimėtojas pašventintas riteriu, ir apdovanotas šalmu, skydu ir sidabriniu kardu. Nepraeitų puota be grakščių šokių atliktų karalienės palydovių.

Prisidėjo dar keli su pasirodymais. Bet jei karalienei ar karaliui nepatiko jų programa, artistai buvo sumesti į kalėjimą. Taip pat ir iš publikos, jei atsirado programos nesiklausančių, jie irgi atsirado nelaisvėje. Štai kuo kalėjime ir atsidūrė komendantas! Kaliniai galėjo išsivaduoti tik kuo nors pasirodę. Tad vadovai apibėgo medį tris kartus, vadovės sudainavo dainą, o komendantas sušoko šokį. Vakaras baigėsi pakilioje nuotaikoje.

Janina Udrienė

Liepos 22 d., penktadienis

Italijos diena

Italijos dieną nuspalvino dėmesys popiežiaus Jono Pauliaus II kelionei po pasaulį ir jo galima kelionė į Lietuvą šv. Kazimiero 500 m. jubiliejaus proga 1984 m. kovo mėn., apie kurią sužinota 2 savaitės prieš stovyklos pradžią.

Tėvas Saulaitis su stovyklautojais šv. Mišių metu.

Vėsesnė diena leido stovyklautojų būreliams su vadovais ir vadovėmis kibti į vaidybinius ir meninius užsiėmimus gyvai ir sumaniai.

Kaip kasdien, dienos krašto būrelis — Italija — su vadove Viktute Venclovaite supažindino stovyklautojus su šalies geografija, tautybe, meno kūriniais (įskaitant Ponchielio „I Lituani"), apranga (mergaitės spalvingais drabužiais ir baltom priejuostėm, kaspinėliais plaukuose). Stovyklos vadovė Birutė Bublienė prie vėliavos pakėlimo įvedė visus į popiežiaus kelionių nuotaiką.

Kiekvienam būreliui užduota

paruošti 1 – vaidinimėlį, 2-tos šalies religinės kultūros istorijos, 2 – užrašą,-plakatą su religiniu įrašu, 3 – intenciją vakaro programos baigiamajai maldai. Devyni būreliai tai atliko ryto užsiėmimų metu per jau numatytus religinius pašnekesius ar per laisvas pamokėles. Kiti penki turėjo rasti laiko per laisvalaikį po pietų. Vaizdeliai it gyvi paveikslai – išdėstyti kasdieną, kad nebūtų per daug iš karto ir kad popiežiaus kelionių ir visuotinės Bažnyčios sąmonė tęstųsi ištisai.

Prie pietų stalo, jau pavalgius, Amerikos būrelis parodė Padėkos dienos tradiciją, Argentina – matės arbatos bendruomeninė reikšmė (visi geria iš vieno puoduko), Anglija – XVI-XVIII a. persekiojimo metų slaptai susirenkančius katalikus, kurių ženklas buvo žvakė lange.

Maudymosi metu trys būreliai parodė paežerei tinkamus vaizdus: Graikija – apaštalo Pauliaus kelionę laivu ir išsigelbėjimą audros metu (Apaštalų darbai, 27 skyr.); Brazilija – misionieriaus susipažinimą su indėnų gyvenimu, kuris labai bendruomeniškas – visi dalinasi viskuo; Kanada – juodai apsirengusių kunigų žodį indėnams, kurie sutiko statyti bažnytėlę, nors ne visi priėmė krikščionybę.

Po pavakarių svetainėje, grįždami iš maudyklos, stovyklautojai praėjo dar kelias stotis: Australija – čiabuviai savo „coraboree“ susirinkime nutaria kviesti misininką jiems pakalbėti; Austrija – Kristaus kančios vaidinimas, vykstąs kas 10 m., atminti, kaip kaimas išsigelbėjo iš maro; Italija – šv. Marijos Goretti vaizdelis, kai kaimynas Aleksandras ją užpuolė, kai šventoji mirdama jam atleido, ir kai kalėjime gailestčio kupinas Aleksandras kviečiamas į kanonizacijos apeigas; Škotija – karalienės Marijos areštas ir nuotaikos tarp škotų kalinių, verčiamų atsisakyti tikėjimo pagal valdžios įsakymą; Vokietija – Kalėdų eglutės paprotys su pavyzdiniais žaisliukais ir jų reikšme – paukštis, obuolys, lazdelė, laivas, 10 Dievo įsakymų lentelė, gyvulėliai ir kt.

Prieš vakarinę programą trys būreliai: Saudi Arabija – dykumų vienuolių susirinkimas prieš 1500 m.; Lietuva – prie koplytstulpio. Paaiškina apie simboliką ir kodėl lietuviai stato būdingus kryžius, ir ką rūpintojėlis reiškia; Prancūzija – Liurdo šventovė ir kaip visų širdys pagyja, nors tik kai kurių kūnai pasveiksta.

Būreliai parodė plakatus ir dažniausiai kartu pasakė įrašą, pvz., „Tegul visas pasaulis pažįsta Kristų“. Dienos metu taip pat buvo Mišios vyresniosioms 4 grupėms (tema – Kristaus Kūnas, su bendra tikinčiųjų malda) ir jauniausiems 20 stovyklautojų (tema – dėkingumas – kiekvienas pasakė, už ką dėkoja). Pirmosios – prieš pusryčius, antrosios – prieš vakarienę; abejos koplyčioje.

Vakarinė programa – stovyklautojų amžiui pritaikytas susitelkimas.

Pirmoji dalis – laiškas šventajam Tėvui, kurio bendras tekstas Italijos būrelio jau rytą surašytas. Vakarinių programų vedėja Vida perskaitė vaikiškais sakiniais parašytą santrauką, o kiekvienas būrelis prie stalo surašė dar po papildomą lapą, kurį visi pasirašė.

Perėję į Baltųjų rūmų salę, po giesmės visi stebėjo Italijos būrelio vaizdelius tiesiai iš Naujojo Testamento apie šv. Petro draugystę su Jėzumi: Petro pašaukimas, Kristaus dievystės išpažinimas ir išsižadėjimas kančios išvakarėse. Vaizdelis suristas paaiškinimu, kad Jonas Paulius II yra Petro įpėdinis.

Būreliai sėdėjo ant grindų, po nuo lubų pakabintais šalių vardais. Išdalintos žvakės, kol giedamos dvi giesmės. Apytamsioje salėje dega tik Italijos žvakės. Krikščionybė plinta po pasaulį iš krašto į kraštą, aiškina stovyklos kapelionas: Graikija (šv. Paulius), Arabija (kiti apaštalai), Anglija (šv. Augustinas), Škotija, Prancūzija („vyriausia Bažnyčios duktė“), Vokietija (šv. Bonifacas), Austrija, Lietuva (1986 bus 600 metų!), Amerika (atradėjo kryžius Naujajame Pasaulyje), Kanada, Brazilija, Argentina, Australija vos prieš 200 m. Žvakės: Kristus yra mūsų šviesa, o mes – pasaulio šviesa.

Kiekvienas būrelis tada paskaitė ar pasakė intenciją, kartais už visuotiną Bažnyčią, dažniau – apie stovyklautojų poreikius. Kaip popiežius savo kalbas baigia laiminimu, taip kiekvieno būrelio vadovas ar narys paskaitė laiminimą savo krašto kalba, įskaitant skirtingomis anglų kalbos tarmėmis (amerikiečių, kanadiečių, anglų, škotų, australų). „O Kristau, pasaulio valdove“ užbaigė susitelkimą, po kurio dar buvo vakaro malda ir giesmė „Labanaktis, Jėzau“.

Savo vaizdeliams stovyklautojai dėvėjo šiek tiek pritaikytus rūbus, Mišių patarnautojų ar kunigo drabužius, čiabuviai turėjo lazdas ar lankus, kur prie stalo, lėkštes ir t.t.

Stovyklautojai po karštų dienų buvo gan pavargę, tad vis keli jaunesni lipo vadovams ir vadovėms ant pečių kelionei po įvairias stotis. Dalis taip pat nuėjo iki baigiamo statyti keramikos pečiaus, kol jis dar nevisai smėliu apipiltas.

Stovykla gan atidžiai sekė trumpus vaidinimus, kuriuose jaunieji vadovai sugebėjo išlaikyti pagrindinę savo paveikslo mintį – krikščionybės skelbimas, pagarba kultūroms, tikėjimas persekiojimo metu, bendruomeninių papročių svarba krikščionybei ir asmeniškas Kristaus pažinimas. Kadangi keliuose skaityta tiesiai iš šv. Rašto, pabrėžta ir N. Įstatymo svarba. Gal įspūdingiausia buvo valandėlė, kai salėje sėdintys stovyklautojai laikė žvakutes, o Vidai iššaukus kraštą, tuoj girdėdavosi laiminimai ar linkėjimai įvairiom kalbom, net ir skaitantiems nepažįstamom – sklandžiai, garsiai ir aiškiai: visuotinės Kristaus Bažnyčios vaizdinis pajutimas.

kun. A. Saulaitis
Stovyklos kapelionas

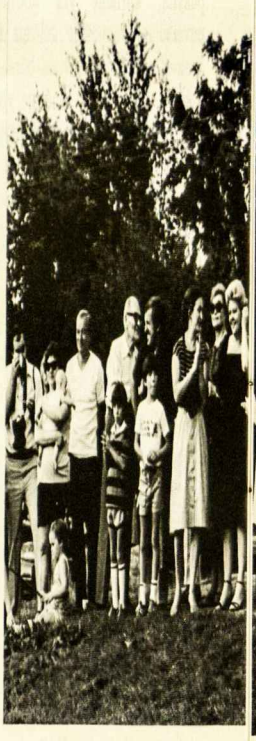

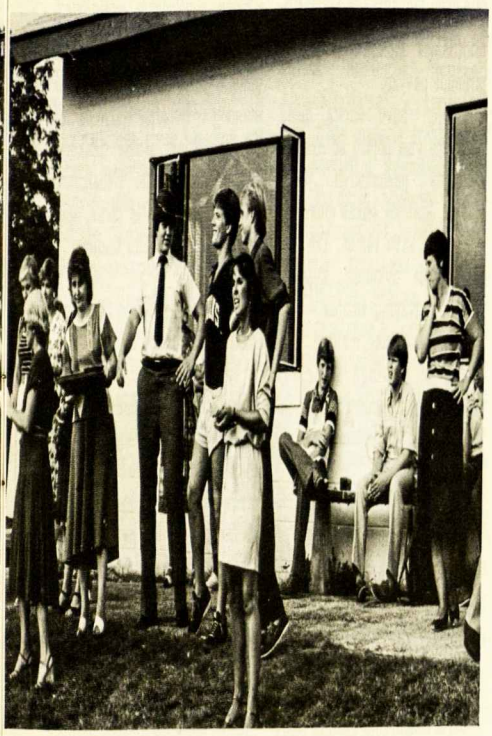

JAS stovyklos užbaigime matosi mokytojai ir štabas. Atsisveikinimo žodį tari B. Bublienė.

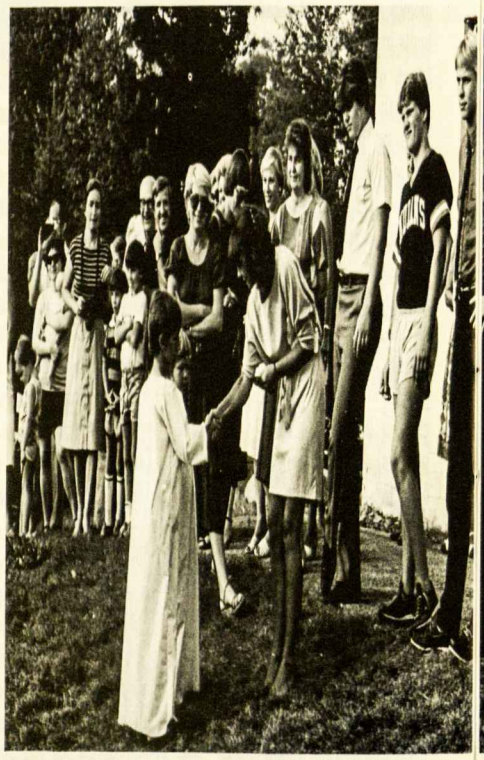

Stovyklos užbaigimo ceremonijos: B. Bublienė sveikina J. Korsaką, kuris priklausė Saudi Arabijos būreliui, kurie visi laimėjo antrą vietą už gražiausius kostiumus.

Šeštadienis – liepos 23 diena:

Vokietijos lietuvių diena

Iš šiltojo Italijos krašto stebuklingasis kilimas ir vėl pakilo, aukštai skrisdamas per Alpių kalnus į Vokietiją. Nusileidome gražioje Bavarijoje, kur mus draugiškai sutiko Vokietijos lietuviukai – „Vokietijos vilkai“, vadovaujami Audriaus Polikaičio. Tie „vaikai“ buvo tikrai gražiai apsirengę: trumpomis odinėmis kelnėmis, baltais marškiniais, žaliomis, spalvotom plunksnom papuoštomis kepuraitėmis. Jie mums išsamiai papasakojo apie Vokietijos istoriją, literatūrą ir papročius. Mums aprodė visus žymiuosius pastatus ir bažnyčias. Mums net parodė kur apsigyvenęs Vakarų Europos lietuvių vyskupas Deksnys.

Iš Bavarijos vykome popietį praleisti vasario šešioliktosios gimnazijoje, kur dar daugiau lietuviukų teko susipažinti. Su jais linksmai dainavome, sportavome ir šokome. Pavakary nuėjome į koplytėlę pasimelsti. Nustebom ten radę kun. A. Saulaitį, besiruošiantį atnašauti šventas Mišias. Pasimeldėme už visus lietuvius pasaulyje.

Vakare sugrįžome į Miuncheną, Bavarijos sostinę. Šį vakarą vyko garsioji derliaus šventė (Oktoberfest). Oi kaip linksmai dainavome, šokome ir vaišinomės! Vokietijos lietuvių vilkai ypatingai gražiai pasirodė, sušokdami autentišką vokišką šokį. Trypė kojomis ir plojo rankomis. Mes dar ilgai tą vakarą šokome „Šluotos" ir kitas polkutes. Buvo tikrai gaila palikti visus šiuos malonumus, bet reikėjo traukti į jaukų Vokietijos viešbutį nakvynei.

Sekmadienis — liepos 24 diena: Saudi Arabijos lietuvių diena

Atsikėlėme labai anksti. Stebuklingas kilimas mus nuskraidino labai toli, į Saudi Arabiją, piramidžių šalį. Ten mus sutiko autentiškai apsirengę lietuvių bendruomenės atstovai su Mariu Katilium priešaky. Jie turėjo tikrą staigmeną. Tą dieną Riyadh mieste kaip tik vyko jaunųjų ateitininkų suvažiavimas, kuriame turėjo būti atstovaujamos visos jaunųjų ateitininkų sąjungos kuopos. Tai išgirdę apsidžiaugėme, kad kartu atsivežėme uniformas, kuopų vėliavas ir pranešimus apie kuopų veiklą. Atėję pamatėm visą būrį senų draugų, jau apsirengusių uniformomis. Netrukus pradėjome suvažiavimą, sugiedodami ateitininkų himną. Ponia Ramunė Račkauskienė trumpai mums apibūdino ką reiškia būti ateitininku ir kokiais principais geras ateitininkas vadovaujasi. Toliau ji mums buvo paruošusi žemėlapį, kuriame buvo sužymėta visos jaunųjų ateitininkų kuopos pasaulyje. Kiek mūsų daug!

Sekanti prelegentė Laima Šalčiuvienė mums papasakojo apie šventąjį Kazimierą, jo gyvenimą nuo gimimo iki subrendimo nepaprastai pavyzdingu jaunuoliu. Mums visiems pasidarė liūdna prisiminus mūsų organizacijos globėjo ankstyvą mirtį. Po to buvo puikūs kuopų pranešimai. Tikrai aišku, kad jaunieji ateitininkai sėkmingai dirba visame pasaulyje. Suvažiavimą užbaigėme sugiedodami visų mėgiamą giesmę „O Kristau, pasaulio Valdove!" Į karštą saulę išėję visi pozavome bendrai nuotraukai. Vadovai pozuodami pastatė net piramidę, vienas ant kito užlipdami. Kaip iš pridedamos nuotraukos matote, piramidė pavyko.

Kadangi buvo karšta diena, nutarėme visą popietį su Arabijos lietuviais pasimaudyti jūroje. Vakare Arabijos šeikas mus visus pakvietė į savo rūmus. Ten rodė filmą apie dykumas, kupranugarius ir dykumų žmones — klajūnus. Priedo dar matėme labai įdomų ir juokingą filmą. Tą vakarą nuėjome anksti miegoti, jau sapnuose prisimindami smagius šios dienos įvykius.

B. Bublienė

Pirmadienis — liepos 25 diena: Graikijos lietuvių diena — Tarptautinė Olimpiada

Gerai išsimiegoję, skanius pusryčius pavalgę, pasileidome vėl į dangaus viršūnę trumpai kelionei į Graikiją. Šiandien pirma olimpiados diena! Visi nekantriai laukėme sportuoti. Atvykus, pasitiko mus vadovė Gailė Černiauskaitė ir Vidužemio jūros žuvytės. Tokios gražios tos Graikijos lietuvaitės! Jos mums viską apie šią šalį papasakojo ir supažindino su papročiais. Tačiau ilgai negalėjome šnekučiuotis, nes reikėjo skubėti į olimpiados atidarymą. Nuvykę į sporto aikštę, radome olimpiados vadovus Dutį Venclovą ir Darių Steponavičių ir visas susirinkusias komandas: baltus amerikonus, geltonus, kiniečius, rudus arabus, žalius marsiečius, šviesiai mėlynus eskimus, raudonus indėnus, juodus afrikiečius ir, savaime aišku, trispalvius lietuvius. Sporto vadovai mus visus pasveikino ir išaiškino visas taisykles. Žaidynių įžanginė dalis užsibaigė olimpinės ugnies užkūrimu — olimpiada prasidėjo!

Varžybos vyko įvairiose sporto šakose, būtent: komandiniai žaidimai — (krepšinis, futbolas, kvadratas, „kickball") — ir plaukimo rungtynės — (laisvo stiliaus, krūtinės, nugaros ir po vandeniu). Ypatingas naujas žaidimas įvyko pavakary. Prie vandens buvo pravestos „ištaukuoto arbūzo" rungtynės. Šio žaidimo tikslas — ištraukti didelį ištaukuotą arbūzą iš vandens ir padėti ant pliažo. Labai sunkiai sekėsi, nes tas arbūzas vis slydo mums iš rankų. Pagaliau Janė Shreckengost mergaičių komandoje ir Robertas Kulys berniukų komandoje išnešė taukuotą arbūzą ant pliažo. Užbaigdami pirmą sporto šventės dieną, smagiai žaidėm vėliavėlių žaidimą.

Antradienis — liepos 26 diena: Antra olimpiados diena

Šios dienos rytą, saulei linksmai besišypsant, įvyko lengvosios atletikos rungtynės. Buvo 50, 100 ir 220 metrų bėgimas; 440 metrų estafetė ir maratonas. Kelios komandos, kurioms iki šiol per gerai nesisekė, laimėjo už bėgimą ir įsigijo daug taškų! Po pietų nuvykome prie Vidužemio jūros, kur įvyko „virvės karo" žaidimas. Iš visų komandų raudoni indėnai geriausiai pasirodė — atrodo, kad jie patys stipriausi!

Po vakarienės — prieš teisėjų tribunolą — vyko visų komandų originalūs pasirodymai, su šūkiais, dainomis, plakatais ir maršais. Viena komanda už kitą geresnė! Tikrai susižavėjome!

Po pasirodymų, kol teisėjai skaičiavo taškus, visi sportininkai dainavo lietuviškas dainas, neramiai laukdami rezultatų. Pagaliau Dutis Venclovas paskelbė laimėtojus: aštuntoj vietoj baigė JUODA, septintoj — RAUDONA, šeštoj — GELTONA, penktoj — ŠVIESIAI MĖLYNA, ketvirtoj — TRISPALVĖ, trečioj — RUDA, antroj — ŽALIA, o pirmoj vietoj — BALTA! Šios sporto olimpiados atsiminimai liks visiems ilgą laiką atminty!

Trečiadienis — liepos 27 diena: Pietų Amerikos lietuvių diena

Dar tamsoje, mūsų stebuklingas kilimas nusileido Argentinos sostinėje Buenos Aires. Nuvargę po ilgos kelionės, apsidžiaugėme sutikę Eriką Vasiliauską ir jo „gaucho" palydovus, kurie mus pavaišino karšta „matė" (arbata). Išgėrę šią stiprią vietinę arbatą, pasijutome atsigavę. Argentinos lietuvių „gauchos" labai mandriai rengiasi. Visi buvo užsisėdę ant didelių arklių, pasipuošę baltais marškiniais, baltomis kelnėmis, spalvingais diržais, kaubojiškom

šiaudinėmis skrybėlėmis, apsirišę kaklus didelėmis nosinėmis, o nuo ryto vėsumos apsiginti, per petį užsimetę margus „panchos“. Jie tuoj pat mus visus užsodino ant ‚arklių‘ ir nuvykome į jų dvarą. Čia lietuvės mus sutiko su skaniu vietiniu maistu, o muzikantai užgrojo linksmą Pietų Amerikos muziką. Vienas lietuvių „gauchos“ net išvedė Birutę Bublienę šokti, įteikdamas jai gražią raudoną gėlę, kurią ji laikė tarp dantų bešokdama. Po to „gauchos“ parodė savo „lasso“ meną ir smulkiai mus supažindino su šio krašto papročiais. Čia ne tik buvo progos lietuviškai su mūsų naujais Argentinos draugais pasikalbėti, bet jie net spėjo mus ispaniškai pramoti: „buen dia“ reiškia „labas“. Gaila buvo palikti drąsuolius „gauchos“, bet pavalgius pietus jau reikėjo skristi į Braziliją. Prižadėjome su jais tą vakarą susitikti Brazilijos didžiajame Mardi Gras karnavale. Ši kelionė buvo trumpa ir greit leidomės į Brazilijos džiungles. Aukštos, gražios ir malonios Brazilijos lietuvaitės amazonės su vyriausia vadove Audra Venclovaite mus nuoširdžiai priėmė. Tuoj pat pavaišino labai skania kava, paaiškindamos, kad kava šio krašto didžiausias eksportas. Taip pat Audra mums paaiškino, kad Brazilijoje gyvena net trijų rasių gyventojai, bet visi krikščioniškai, draugiškai sugyvena. Besikalbėdami su šiomis lietuvaitėmis (apsirengusiomis margais plačiais sijonais, baltomis bliuzėmis, o ant galvos didžiausiomis puokštėmis gėlių!), paaiškėjo, kad ir joms labai patinka kvadratą lošti. Tad pavakary sulošėm linksmą, vikrų kvadratą.

Nusimaudę, pavalgę gardžią vakarienę, ruošėmės dideliam įvykiui — didžiajam Mardi Gras karnavalui. Apsirengę įvairiomis kaukėmis, prisijungėme prie vietinių linksmintis ir šokti. O kaukių įvairumas nepaprastas: kaukuolių, „flamenco“ šokėjų, indėnų, kaubojų, tarnaičių, „m&m“ saldainių, vaikštančių miegmaišių, boksininkų, visokiausių gyvulių, įvairių gėlių, karalių, karalaičių, gražuolių ir baidyklių! Nei vieno negalėjome atpažinti, tad linksmai šokome kartu nežinodami su kuo šokame. Į šį karnavalą buvo atvykęs ir garsusis „Dainavos stovyklos“ ansamblis. Susižavėję klausėmės dainų, kurios iš jų, pvz. „Tas mažasis traukinukas“ net savotiškai ispaniškai skambėjo. Po dainų, maloniai mus nustebino narsuoliai „gauchos“, kurie iškvietė amazones „Kalvelį“ pašokti. Visi plojome kartu, nes gerai mokėjome šį šokį! Po to sekė „pinatos“ saldainių maišų žaidimas. Kaip įdomu buvo su lazdom daužyti tas „pinatas“ ir rinkti iškritusius saldainius! Visi likome saldesni po šių vaišių.

Bet jau vėlyva naktis ir akys merkiasi. Taigi ir nuslinkome į lovas, kiti net pamiršdami grimą nuo veido nusiplauti...

Ketvirtadienis — liepos 28 diena:
Šiaurės Amerikos lietuvių diena

Kadangi norėjome susipažinti su Amerikos ir Kanados lietuviais, tą pačią dieną nuskridome su savo stebuklingu kilimu prie pat Kanados-Amerikos sienos ir nusileidome į Detroit'o didmiestį. Jau iš anksto buvome susitarę susitikti „Tigrų“ stadione su Kanados lietuviais medžių kirtikais sueigų vadovu Vitu Lukošiūnu bei su „Amerikos mišraine“, vadove Egle Liutkute. Nusileidus į stadiono centrą buvome šiltai priimti šiaurės Amerikos lietuvių. Po to sekė rimties valandėlė: Amerikos Kanados ir Lietuvos vėliavų pakėlimas, šių tautų himnų giedojimas.

Papusryčiavę sutarėme šios dienos eigą. Nusprendėme dieną laisvai praleisti, viens su kitu artimiau susipažinti ir bei artimiau susipažinti su šio krašto papročiais ir čia gyvenančiais lietuviais. Pavakarys buvo atidėtas „beisbolo“ žaidimui, o vakaras paskirtas „taškų taškai“ žaidimui tuo pagilinant žinias apie mūsų tėvynę Lietuvą bei senus lietuviškus papročius.

Šią dieną įdomiai praleidome pagal nustatytą dienotvarkę, išsamiai diskutuodami išeivijos lietuvių problemas ir viens su kitu artimiau susipažindami. „Beisbolo“ žaidimas tikrai puikiai pasisekė — Šiaurės Amerika nugalėjo mus visus, o karštos dešrelės su muštarda skaniai užakcentavo šią pramogą.

Vakare per visą stadioną buvo sustatyta dešimt skirtingų stočių „taškų, taškams“ žaidimui. Prie įvairių stočių daug išmokome apie lietuvišką maistą, pasakas, Lietuvos geografiją, istoriją ir t.t. Pabaigoj, Amerikos mišrainės ir Kanados medžių kirtikai sušoko linksmąjį „Virginia Reel“. Taip smagu buvo į juos žiūrėti, kad neiškentėm ir visi įsijungėme šokti. Po šokio, sustojome ratu susikaupti vakaro maldai, prieš atsisveikinant ir išsiskirstant nakvynei.

Penktadienis — liepos 29 diena:
Australijos lietuvių diena

Per didžiulį lietų ir audras skridome į Australiją ir nusileidome tik pavakary, dykumose. Tiesiog akys išsprogo kai sutikome čiabuvius. Apsirėdę tik mažais džiunglių medžiagos gabalais, su ilgomis ietimis, veidai baisiausiai išdažyti — kas gi galėtų pagalvoti, kad čia lietuviai! Tačiau į mus, nedrąsiai stovinčius, prabilo čiabuvių vadovas Vincas Staniškis. Tuoj pat lengviau atsikvėpėm. Pasivaišinę kengūros mėsa, susėdome pasiklausyti įdomių pasakojimų apie Australiją — gyvenimą, papročius, vargus ir laimėjimus. Stebėjomės, koks čia didelis kraštas, kiek erdvės, kokių įdomių gyvulėlių. Nors tarp lietuvių kolonijų atstumas ir didelis, vis vien visi sutiko atvykti į vakarinį laužą kartu pabendrauti. Čiabuviai jau buvo sukrovę lauke laužą, tačiau lietinga audra privertė mus rinktis salėje, kur įsivaizdavom, kad sėdime apie laužą. Garsiai dainuodami „lauželis, lauželis“, tuoj pat pajutome tikrą laužo nuotaiką. Australijos čiabuviai ir visa Australijos bendruomenė pradžiugino mus su linksma laužo programa: vaidinimais, dainom, ski-

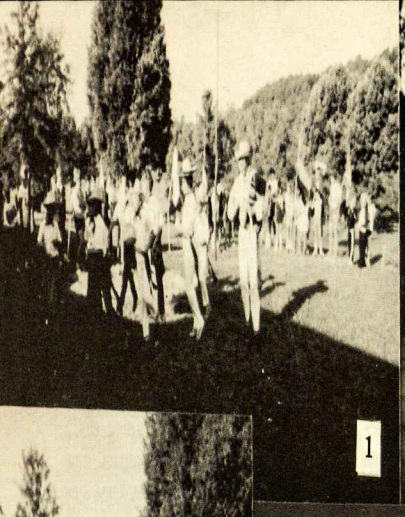
1

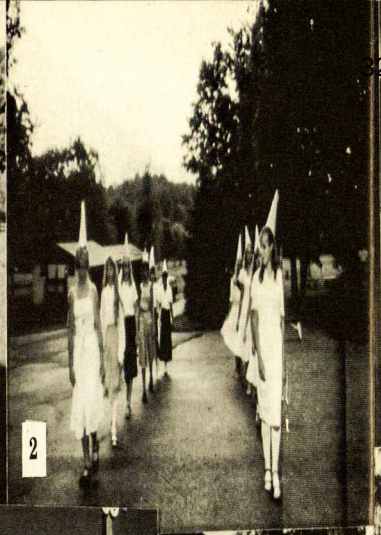
2

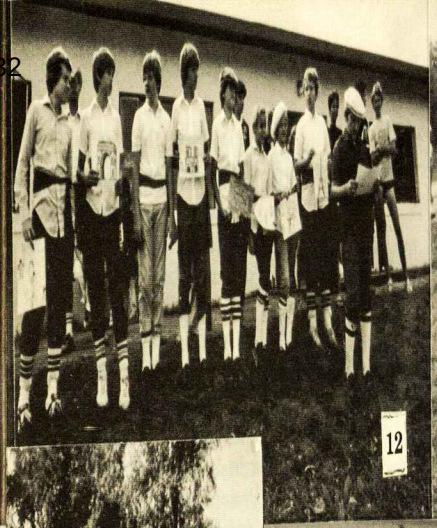
12

13

3

4

5

15

14

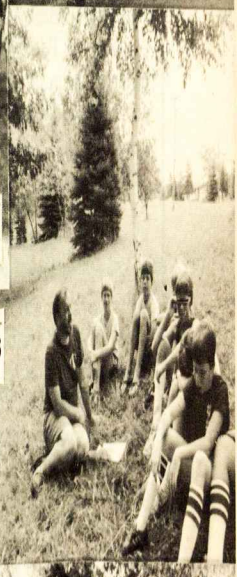
16

6

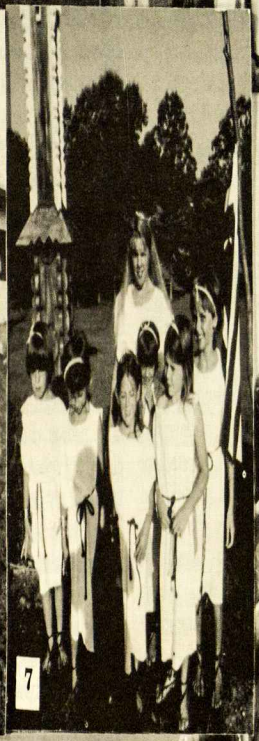
7

8

17

9

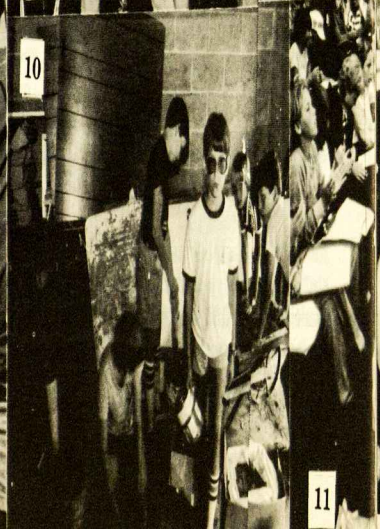
10

11

19

18

20

VAIZDAI IŠ 1983 M. JAUNŲJŲ ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLOS DAINAVOJE

Nuotraukos — J. Račkausko ir kitų. Išdėstymas — K. Trimako.

1. Argentinos „Gaučos" joja arkliais (vad. Erikas Vasiliauskas). 2. Anglijos mergiačių būrelis šoka minuetą (vad. Lora Vasiliauskaitė). 3. I vietą laimėjęs Andriaus Švabo vad. Škotų berniukų būrelis. 5. Stovyklos olimpiada. 6. Australijos berniukų būrelis, vad. Vinco Staniškio. 7. III vietą laimėjęs Gailės Černiauskaitės vad. Graikijos mergaičių būrelis. 8. Būrelių vadovai. 9. Gamtos pamoka su Jūra Vasiliauskiene. 10. Mokomės keramikos Marijos Gaižutienės pamokose. 11. Prie laužo. 12. Ramūno Balčiūno vad. Prancūzijos berniukų būrelis. 13. Amerikos „mišrainės" būrelis, vad. Eglės Liutkutės. 14. Stovyklos kapelionas kun. Ant. Saulaitis, S.J., vadovauja procesijai. 15. Vito Lukošiūno vad. Kanados berniukų būrelis. 16. Religiniam pokalbiui vadovauja kun. Ant. Saulaitis, S.J. 17. Stovyklos vadovybė (stovi iš k.): Laima Šalčiuvienė, Izabelė Korsakienė, Valentina Černiauskienė, Darius Steponavičius, Jūra Vasiliauskienė, Darius Polikaitis; (klūpo) mergaičių vadovė Ramunė Račkauskienė, stovyklos vedėja Birutė Bublienė, sporto vadovas Dutis Vendova, keramikos instruktorė Marija Gaižutienė; (ant žemės) komendantas Stasys Rudys ir vyr. berniukų vadovas Aras Žlioba. 18. Laimos Šalčiuvienės vadovaujamas laikraštėlio būrelis. 19. Darius Polikaitis diriguoja stovyklos „simfoniniam orkestrui". 20. Austrijos mergaičių būrelis susikaupimo metu pagerbia Mariją — jos vaidmenyje Gita Lišauskaitė.

čais, patarlėm, pasakom ir šūkiais. Vakarą baigėme susikaupimo minute ir malda, kad visi sekančią dieną sėkmingai patektų į Dainavą, kur vyks pirmas pasaulio Jaunųjų ateitininkų kongresas.

Po vakarienės susirinkome vėliavų aikštėje, formaliam šio „kongreso" užbaigimui. Sporto vadovai Dutis ir Darius olimpiados laimėtojams išdalino atžymėjimus — kaspinus. B. Bublienė, JAS Centro valdybos vardu padovanojo liet. knygas pasižymėjusiems geriausiu liet. rašyba, pavyzdingumu, lietuviškumu ir draugiškumu.

Smarkiai plojome visiems mokytojams, štabo nariams ir būrelių vadovams už atliktą darbą šioje stovykloje. Tikrai sunku įsivaizduoti kiek valandų reikėjo įdėti, kad programa taip patraukliai ir sklandžiai vyktų. Sušukome didelį „ačiū" ir „valio, valio, valio!" visiems prisidėjusiems prie stovyklos pasisekimo. Baigdami šį programos punktą, su atvykusiais svečiais sugiedojome Lietuvos himną.

Pavakary, pagrindinėje salėje vyko stovyklautojų rankdarbių parodėlė, kurią kruopščiai suruošė p. Černiauskienė, p. Gaižutienė ir p. Veselka. Čia galėjome pasigrožėti savo gražiais darbeliais, kurie buvo atlikti stovyklos metu: lietuviški herbai, liet. motyvais išdegintos medžio lentelės, keramika ir pan. Net sunku tikėti, kad per tokį trumpą laiką tiek buvo atlikta!

Vakare susirinkome valgykloje vakarinei programai. Dariaus Polikaičio stovyklos orkestrėlis įspūdingai atliko keletą dainų. Tai vėl proga pasigėrėti savo jaunimo talentais. Po to, Lietuvos, Anglijos, Vokietijos Prancūzijos ir Šiaurės Amerikos būreliai pašoko savo „tautinius" šokius. Toliau visi stovyklautojai įsijungė šokti polką „su ragučiais" ir kitus įvairiausius šokius.

Šeštadienis — liepos 30 diena: Dainava — Pirmas pasaulio jaunųjų ateitininkų kongresas

Paskutinė kelionės diena — stebuklingajame kilime kas snaudžia, kas skaito, kas šnekučiuojasi, o kai kas nekantriai sėdi ir laukia kelionės pabaigos. Pagaliau atėjo ilgai lauktoji diena — pirmasis pasaulio jaunųjų ateitininkų kongresas! Pirmuose saulės spinduliuose matosi Manchester'io apylinkės miškai, toliau kryžių kalnas, Gedimino pilis, balti nameliai, žydinčios pievos, spindintis Spiglys. Stebuklingas kilimas nusileidžia gražiojoje Dainavoje — antroje Lietuvoje. Kaip gražu, kaip linksma, kiek senų draugų ir kiek naujų vaikų! Pilni entuziazmo susirinkome vėliavų aikštėje, jausdami kad mus visus riša viena lietuviškoji širdis, pilna didelės meilės Lietuvai. Kaip įdomu matyti keturiolikos kraštų atstovus su vėliavomis, su įvairiais tautiniais drabužiais. Visą dieną kartu draugavome, dirbome, džiaugėmės ir pajutome visą rišančią lietuvišką dvasią, t.y. nors gyvename išblaškyti po visą pasaulį, tačiau kai sueiname, esame lyg viena šeima.

Po pietų susirinkome pagrindinėje salėje, kur kun. A. Saulaitis pravedė skaidrių programą, mus supažindindamas su įvairiomis lietuviškomis kolonijomis pasaulyje — Anglijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Australijoje, Brazilijoje, Kolumbijoje, Urugvajuje ir pora vietų Amerikoje, kaip Dainavos stovykla, Neringos stovykla, V pasaulio lietuvių jaunimo stovykla. Po šios įdomios programos nužygiavome į valgyklą, kuri buvo gražiai išpuošta ir stalai išdėstyti saulės spindulių forma. Susikaupėme šv. Mišių aukai, per kurias prisiminėme ir kun. St. Yla, kuris tiek daug metų dirbo su ateitininkišku jaunimu.

Po šv. Mišių, šeimininkės p. Lišauskienė ir p. Penkauskienė su p. Rugienienės ir p. Janušienės talka, mus pavaišino šaltibarščiais ir gardžia kalakutiena.

Sekmadienio ryte, mūsų laukė nauja staigmena: visi stovyklau-

tojai gavo dovanų iš JAS CV naujus geltonus marškinius, ant kurių buvo išspausdinta visų dalyvių, įskaitant ir štabo narius, vardai ir pavardės, ir net lietuviškomis raidėmis! Paskutinį kartą atsisveikinom su visais draugais, sėdom kas į automobilį, kas į autobusą. Įvairūs prisiminimai sukasi atminty, o juos puoselėti gavome stovyklos laikraštėlį, kurį sumaniai paruošė p. Laima Šalčiuvienė. Čia pilna stovyklautojų pasisakymų apie įvairius įvykius, laisva kompozicija, mįslės, patarlės, eilėraštukai, ir tiesiog akį traukia įdomios iliustracijos. O dar ir visų stovyklautojų adresai — bus kaip ryšius palaikyti belaukiant sekančios vasaros stovyklos.

Dar kartą žvilgterim į dangaus mėlynę ir matome tą mielą stebuklingą kilimą kylant aukštyn ir aukštyn, kol išnyksta iš akių... Sudiev, Dainava, ir ačiū už šimtus gražių prisiminimų.

B. Bublienė

Los Angeles ateitininkai pagerbė kun. Ylą

Sekmadienis, spalio 23 d., buvo nepaprasta ir ypatinga diena. Šią dieną buvo Los Angeles ateitininkų kunigo Ylos pagerbimas.

Buvo saulėtas ir gražus rytas, kai visi pradėjo rinktis Šv. Kazimiero parapijos kieme. Žmonės šnekučiavosi ir rikiavosi paskui ateitininkų ir skautų vėliavas.

Bažnyčios varpams suskambėjus, visi aptilo ir žengė bažnyčios link. Kai vėliavos buvo įneštos į bažnyčią, žmonėms atsistojus, jautėsi neįprastas rimtumas.

Per ištisas Mišias jauni ateitininkai ir skautai stovėjo šalia savo vėliavų ir meldėsi už savo mirusį dvasios vadą kun. Ylą. Buvo ypatingai liūdna, nes kai kurie pažino kun. Ylą asmeniškai ir gailėjosi netekę tokio išmintingo draugo.

Mišioms pasibaigus, vėliavos buvo nuneštos į parapijos salę, kurioj minėjimas vyko toliau, Ritos Bureikaitės pravedamas.

Alė Rūta Arbienė pakalbėjo apie kunigo Ylos gyvenimą ir kaip ji prisiminė kunigą Ylą.

Po jos kalbėjo Milda Palubinskaitė, Los Angeles moksleivių ateitininkų pirmininkė. Ji kalbėjo trumpai, bet jos žodžiai buvo pilni prisiminimų, pilni meilės. Vienu laiku ji pravirko, negalėdama įsivaizduoti Žiemos kursų Dainavoje be mūsų mielo kun. Ylos. Apsidairius, buvo sunku rasti akis, kuriose nespindėjo ašaros.

Baigdama savo kalbą, Milda Palubinskaitė pranešė, kad Vytauto Mačernio moksleivių ateitininkų kuopos nariai vienbalsiai nutarė pakeisti savo kuopos vardą į Los Angeles kun. Stasio Ylos moksleivių ateitininkų kuopą, ir salėje pakilo plojimo ūžesys.

Kalboms pasibaigus, keturi moksleiviai: Rima Navickaitė, Gailė Radvenytė, Rolandas Petraitis ir Aidas Palubinskas perskaitė kun. Ylos parašytus eilėraščius. Eilėraščiai buvo iš kaceto ir karo laikotarpio. Publiką apsupo rami tyluma, ir salėje jautėsi didelis susimąstymas.

Moksleiviams baigus, Vita Vilkienė ir Raimonda Apeikytė atliko kelias labai gražiais dainas, ir tuo baigėsi kun. Ylos pagerbimas.

Kun. Ylos pagerbimas buvo labai sėkmingas ir malonus. Visi gavome progą prisiminti kun. Ylą ir pasidalinti savo brangiais prisiminimais apie jį.

Kun. Yla buvo labai ypatingas žmogus. Jis buvo intelektualas. Jis buvo žmogus, kuris mylėjo gyvenimą, nes jis mylėjo kitus. Jis daug ką davė jaunimui, ir mes jį įvertinom už tai. Jis buvo nepaprastas, stiprus žmogus. Svarbiausia, mes Jį mylėjom.

Dieve, globok ir vesk mus, kur Yla!

Garbė Kristui!

Ginta Palubinskaitė

Koks aš vadas? Kun. Ylos kuopoj Los Angeles

Sekmadienį, lapkričio 13 d., kun. Ylos kuopa susirinko Marytės Newsom namuose. Kol visi susirinko, susirinkusieji stebėjo šeimininkės greitai augantį sūnų Aleksiuką, kuris jau moka vaikščioti, bet tik pasirėmęs.

Visiems susikaupus, Marytė Newsom paskaitė maldą iš kun. Ylos „Žmonės ir žvėrys“. Po

AteitininkųFederacijos dvasios vado a.a. kun. Stasio Ylos mirties sukakties minėjimo, įvykusio spalio 3 d. Los Angeles, Šv. Kazimiero parapijos salėje, programos dalyviai. Iš k.: Jonas Motiejūnas, Raimonda Apeikytė, Vita Vilkienė, Gailė Radvenytė, Milda Palubinskaitė, Rita Bureikaitė, Rima Navickaitė, Alė Rūta — Arbienė.

maldos Milda Palubinskaitė ir ponia Marytė paskaitė pranešimus ir supažindino su susirinkimo prelegente P. Palubinskiene.

P. Palubinskienė su mumis kalbėjo apie vadovo asmenybę, imdama informaciją iš kun. Ylos vadovėlio „Ateitininkų vadovas". Nutarėme, kad vadovas yra žmogus, kuris turi mums įtakos. Kiti žmonės jo klauso ir nori daryti ką jis daro. Padiskutavome ir patyrinėjome šį klausimą: „Kokios yra vado savybės?" Taip pat nutarėme, kad yra gerų ir blogų vadų. Prelegentė paklausė, „Kas yra būti taurus?". Visi nusijuokė ir Tauras Radvenis paraudonavo. Pagaliau nutarėme, kad taurus žmogus yra toks, kuriuo gali pasitikėti. Ar tai tikrai yra mano brolio asmenybė?

P. Palubinskienė taip pat iškėlė šią mintį: Vadovas negali dirbti solo. Jis turi dirbti kitiems ir su kitais. Labai yra svarbi mintis ši: visi ateitininkai turi būti vadai. Jie neturi pasirinkimo ir turi vadovauti visuomenei. Prelegentė paliko mus su mintimis „Koks aš vadas?".

Susirinkimą pabaigėme padėkos malda ir nuskubėjome prie stalo, ant kurio buvo padėta pizza!

Gailė Radvenytė

Nauja sendraugių valdyba Adelaidėje, Australijoj

1983.XII.11, Adelaidės Liet. kat. centro salėje po pamaldų įvyko visuotinis ateitininkų sendraugių susirinkimas. Dalyvavo 26 nariai. Pirmininkavo Pranas Pusdešris, sekretoriavo Petras Gasiūnas. Prisiminta kun. dr. K. Trimako rekolekcijos Adelaidėje, susitikimai su ateitininkais, pasigėrėta Australijai skirtu „Ateities" nr. Padėkojus buvusiai valdybai už ilgų metų darbą, išrinkta nauja valdyba. Į ją pateko didele balsų daugumą surinkęs (20 iš 26) kun. dr. Alf. Savickas, dr. V. Bardauskaitė, Aug. Kubilius ir V. Janulis.

Nutarta padengti bent dalį išlaidų už skirtą Australijai „Ateities" nr. Tam tikslui bus suorganizuoti pietūs, mugė. Taip pat nutarta kun. Stasio Ylos atminimui, jo veiklai ir kūrybai geriau pažinti suruošti iškilmingą akademiją. Vietoj tradicinio literatūros, muzikos ir dainų vakaro 1984 suruošti kultūrinę popietę. Susirinkimas pradėtas malda, baigtas ateitininkų himno dviem posmais.

J. S.

Studentų ateitininkų Pavasario kursai

SAS CV-ba ruošia studentams pavasario kursus Dainavoje, kovo 16-18 d. savaitgalyje. Labai įdomius pašnekesius praves Andrius Kazlauskas. Perėjimas iš studentų į jaunesniuosius sendraugius/akademikus ir kun. dr. Kęstutis Trimakas „Šv. Kazimieras ir jaunimas, ir Lietuva". Ruošiama gyva programa visam savaitgaliui. Tolimesnė informacija gaunama pas Ramintą Pemkutę (312-426-2120) ir Algį Lukoševičių (NY - 212-849-6083). Kviečiame su mumis pabendrauti.

SAS CV

Detroito Karaliaus Mindaugo moksleivių ateitininkų kuopos pirmas susirinkimas įvyko spalio 30-tą dieną. Pradėjom susirinkimą malda.

Po to išrinkom naują valdybą: pirmininkė — Laura Gražulytė, sekretorė — Nata Zarankaitė, iždininkė — Vida Duobaitė, socialinių reikalų vedėja — Gailė Černiauskaitė.

Mūsų buvęs globėjas p. Landys, kuris dabar yra jaunučių globėjas, papasakojo apie filmą „Velnio nuotaka", kurią mes planuojam parodyti visuomenei. Mūsų nauja globėja yra p. Marija Jankauskienė.

Visi kalbėjo entuziastiškai apie šių metų veiklą. Numatome turėti susirinkimą bent kartą į mėnesį, pasikviesti paskaitininkų ir turėti iškilų. Taip pat kalbėjom apie egzaminus, Katalikų Bažnyčios Kroniką. Planuojam suruošti jaunimui rekolekcijas.

Tikimės, kad bus geri metai.

Nata Zarankaitė

TRUMPAI

Toronto ateitininkų kūčios buvo Prisikėlimo parapijos salėje gruodžio 11 d. Po dr. O. Gustainienės pasveikinimo, visiems giedant „Sveikas Jėzau gimusis", keturių sąjungų atstovai uždegė prie stalo žvakes. Tokiu būdu buvo prisiminti visi mirusieji ateitininkai.

Čikagos ateitininkų Kūčios buvo gruodžio 18 d. Kun. A. Lipniūno ir Pr. Dielininkaičio kuopų ateitininkai sumaniai atliko meninę programą.

Čikagos studentų ateitininkų draugovės adventinis susikaupimo vakaras buvo gruodžio 23 d. Ateitininkų namuose.

Cicero vysk. M. Valančiaus ateitininkų sambūris gruodžio 10 d. surengė adventinio susikaupimo vakarą.

Nuo gruodžio 26 d., iki sausio 1 d. Neringos stovykloje, Vermonte buvo žiemos kursų ir slidinėjimo savaitė. Kursų tema: „Susipažinimas su Lietuvos pogrindžio spauda".

Toronto moksleivių ateitininkų valdyba sausio 8 d. aptarė kandidatų programą, būsimų rekolekcijų reikalus ir pasidalino įspūdžiais iš žiemos kursų.

Vašingtono ateitininkų sendraugių valdybą sudaro šie asmenys: Jonas Vaitkus — pirmininkas, Elvyra Vadopalienė — sekretorė, Elena Dambriūnienė — iždininkė.

New Yorko studentai ateitininkai ir ateitininkai sendraugiai turėjo prieškalėdinį susikaupimą Apreiškimo parapijoje. Po šv. Mišių buvo trumpas susirinkimas.

Jaunimo konkursas apie šv. Kazimierą

Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komitetas pavedė *Ateities* žurnalo redakcijai skelbti konkursą jaunimui apie šv. Kazimierą.

KONKURSE gali dalyvauti jaunimas nuo 15 iki 30 metų amžiaus.

TEMA: Rašinių tema turi būti apie šv. Kazimierą bei jo reikšmę mums šiandien.

ŽANRAI: Rašinių žanrai gali būti įvairūs: proza, poezija, straipsnis ir kt.

MECENATAS: Kun. dr. Juozas Prunskis skiria 1000 dolerių sumą premijoms.

PREMIJOS: Konkurso kūrinių vertinimo komisija turi pilną teisę padalinti 1000 dol. sumą savo nuožiūra premijoms pagal dalyvių amžių, žanrus ir kt.

RAŠINYS pasirašomas slapyvardžiu, nurodant ir autoriaus,-ės amžių. Autoriaus,-ės slapyvardis, tikroji pavardė ir vardas bei adresas ir telefonas užrašomi ant atskiro lapelio, kuris įdedamas į mažą voką. Mažas vokas užklijuojamas ir kartu su rašiniu, įdėjus į didesnį voką, siunčiamas adresu: JAUNIMO KONKURSUI, 7430 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

TERMINAS. Visi rašiniai vertinimo komisiją turi pasiekti iki 1984 m. liepos 10 d. vidurnakčio.

PREMIJŲ LAIMĖTOJAI bus paskelbti Lietuvių Katalikų Kongrese 1984 m. rugsėjo 1-2 d. Toronte.

PREMIJUOTI RAŠINIAI tampa Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komiteto nuosavybe ir bus atspausdinti „Ateities" žurnale. Nepremijuoti rašiniai autoriams negrąžinami, bet gali būti spausdinami susitarus su jais.

KONKURSO vertinimo komisijos narių pavardės bus paskelbtos vėliau.

Ateities redakcija

ALp(LKA)1786
1984, Nr.1

90.725.227